

An Exposition of the Seven Church Ages

Chapter Five

Eleko Ya Lingomba Ya Pelegamo

Emoniseli 2:12-17

"Komela mwanje ya lingomba na Pelegamo ete : Tala maloba ya Ye Oyo azali na mopanga mopotu mopeli na ngambo mibale;

Nayebi misala na yo, mpe esika ofandi, kutu esika kiti ya Satana ezali; mpe osimbi makasi Nkombo na Ngai, mpe owanganaki kondima na Ngai te, ata na mikolo ya Antipasi, motatoli na Ngai ya sembo, oyo abomamaki kati na bino, esika Satana afandaka.

Kasi Nazali na mwa makambo kotelemela yo, mpo ete yo ozali kuna na bato oyo balandaka Malakisi ya Balama, oyo ateyaki Balaka ete atya motambo liboso ya bana ya Yisalaele, mpo bálya biloko bipesami mbeka na bikeko mpe básála pite.

Ndenge moko mpe, ozali mpe na bato oyo bakangami na malakisi ya Banikolaiti, oyo Ngai mpe nayinaka.

Yango wana, bongolá motema! soki te, Nakoya epai na yo noki noki, mpe Nakobundisa bango na mopanga ya monoko na Ngai.

Ye oyo azali na litoi, áyoka oyo Molimo alobi na mangomba; Ye oyo akolonga, Nakopesa ye alya mána oyo ebombami, mpe nakopesa ye libanga ya mpembe, mpe na libanga yango nkombo ya sika ekomami, oyo moto moko te ayebi longola bobele moto oyo azwi yango."

PELEGAMO

Pelegamo (nkombo na yango ya kala) ezalaki na Misie, na etúká oyo ezalaki na bibale misato, moko na yango ekendeki kino na mbu. Etalisamaki lokola engumba ya lokumu koleka na Azia. Ezalaki engumba moko ya mayele oyo ezalaki na bibliotéke oyo eleki monene na mokili mobimba nsima na oyo ya Alexandrie. Nzokande, masumu mpe mazalaki mingi kati na engumba yango, mpamba te bato bazalaki komipesa na milulu ya mbindo ya losambo ya Asclépios, oyo bazalaki kosambela na lolenge ya nyoka ya bomoi oyo bazalaki kobatela mpe koleisa kati na tempelo. Kati na engumba wana kitoko ná bilanga na yango ya mayi mingi, bisika na yango ya kotambola mpe baparke na yango ya bato nyonso, ezalaki na mwa etuluku moke ya bandimi oyo bamipesaki na Nzambe mpe babendamaki te na kitoko wana ya libanda, kasi bayinaki losambo ya satana oyo etondaki na esika yango.

ELEKO YANGO

Eleko ya Pelegamo eumelaki mbula soki nkama misato, kobanda na mobu 312 tii na mobu 606 ya ntango na biso.

MOMEMI-NSANGO

Na kosaleláká bokonzi oyo Nzambe apesi biso mpo na kopona momemi-nsango ya eleko moko na moko, elingi koloba, toponaka ye oyo mosala na ye ekokani mpenza na oyo ya momesi-nsango ya liboso, Polo, tozali koloba kozanga kokakatana ete momemi-nsango ya Pelegamo ezali Martin. Martin abotamaki na mobu 315 na mboka Hongrie. Ata bongo, mosala ya bomoi na ye ezalaki na France, esika asalaki mosala na ye ya episkopo na engumba Tours mpe na bamboka ya zingazinga. Akufaki na mobu 399. Mosantu monene oyo azalaki noko ya moklisto mosusu ya malamau mingi; Santu Patrick ya Irlande.

Martin abongolaki motema epayi na Klisto tango azalaki kolanda mosala ya kisoda. Ezalaki ntango azalaki naino kosala mosala yango nde likamwisi moko monene esalemaki. Elobami ete moséngi moko alalaki na bokono na balabala moko ya engumba esika Martin azalaki kosala. Akokaki te koyikela mpio ya eleko ya malii mpiko, mpamba te alataki malamau te. Moto moko te atyaki likebi na bamposa na ye kino Martin ayaki koleka. Emonaki Martin mpasi ya mobola yango, mpe lokola ye moko azalaki na elamba mosusu te, alongolaki kazáka na ye, mpe akataki yango biteni mibale na mopanga na ye, mpe azingaki moto oyo azalaki na malili na elamba yango. Asalisaki ye na ndenge oyo akokaki, na nsima akobaki nzela na ye. Na butu yango, Nkolo Yesu abimelaki ye na emonaneli. Atelemaki wana, lokola moséngi, azingamaki na eteni ya elamba ya Martin. Asololaki na ye mpe Alobaki: "Martin, atako azali bobele katekuméne, alatisi Ngai na elamba oyo." Uta ntango wana, Martin alukaki kosalela Nkolo na motema na ye mobimba. Bomoi na ye ekomaki kolandana ya makamwisi komonisáká nguya ya Nzambe.

Nsima ya kotika mosala ya soda mpe kokóma mokambi ya lingomba, akomaki na mpiko makasi mpo na

kotelemela losambo ya bikeko. Akataki banzete ya bulee, abukaki bikeko mpe abalusaki bitumbelo. Ntango bapakano bazalaki kosambisa ye mpo na misala na ye, azalaki kotelemela bango na lolenge moko oyo Eliya atelemelaki basakoli ya Baala. Ayebisaki bango ete bákangisa ye na nse ya nzete moko na lolenge ete soki bakati nzete yango ekwelela ye loba kaka Nzambe ábalola yango ete ekweya na ngámbo mosusu. Bapakano wana ya mayele mabe bakangisaki ye na nzete oyo ezalaki kokola na mopanzi ya ngomba, bazalaki na ntembe te ete nguya ya kobenda biloko ekosala ete nzete yango ekweya likoló na ye mpe enyata ye. Kaka na ntango nzete yango ebandaki kokweya, Nzambe abalolaki yango mpe Akweisaki yango likoló, na bokeseni na mibeko nyonso ya bozalisi. Bapakano oyo bazalaki kokima babomamaki ntango nzete yango ekweaki likoló na mingi kati na bango.

Bato ya mayele ya masolo ma kala batatoli ete na mabaku ata misato, asekwisaki bakufi na nzela ya kondima kati na Nkombo na Yesu. Mokolo moko, abondelaki mpo na bebé moko oyo akufaki. Lokola Elisa, amitandaki likoló ya mwana mpe abondelaki. Azongaki na bomoi mpe na bokolongonu ya nzoto. Na libaku mosusu, abengamaki mpo na kosunga ndeko mobali moko oyo alingaki kobomama na ntango ya minyoko makasi. Na ntango akómaki, mobola ya moto yango asilaki kokufa. Badiembikaki ye na nzete. Nzoto na ye ezalaki na bomoi te mpe miso na ye ebimaki na mabúlú na yango. Kasi Martin akitisaki ye, mpe ntango abondelaki, moto yango azongaki na bomoi mpe azongaki na libota na ye oyo etondaki na esengo.

Martin azalaki kobanga monguna ata moke te, ata soki azalaki nani. Na yango, akendaki ye moko kokutana na mokonzi wana mabe oyo abomaki basantu mingi oyo batondaki na Molimo. Mokonzi yango alingaki te kokutana na ye, na bongo Martin akendeki komona moninga moko ya mokonzi yango, na nkombo ya Damase, episkópo moko ya motema mabe ya Loma. Kasi episkópo yango, lokola azalaki bobele Moklisto ya nkombo, ya mowiti ya lokuta, alingaki kosala eloko moko te. Martin azongaki na ndako ya mokonzi, kasi na ntango wana bakangaki bikuke mpe baboyaki kopesa ye nzela ya kokota. Akweyaki elongi na nse liboso na Nkolo mpe abondelaki ete ákoka kokóta na ndako ya mokonzi. Ayokaki mongongo moko koloba na ye ete átélema. Ntango asalaki bongo, amonaki bikuke kofungwama yango moko. Akotaki na kati ya lopango. Kasi mokonzi yango ya lolendo, aboyaki kobaluka mpo na kosolola na ye. Martin abondelaki lisusu. Na mbala moko, móto ebimaki yango moko na kati ya kiti ya bokonzi, mpe mokonzi, na kozanga esengo, atelemaki na lombangu. Ya solo, Nkolo akitisaka bato ya lolendo, kasi atombolaka bato ya komikitisa.

Molende na ye mpo na kosalela Nkolo ezalaki na lolenge ete elamusaki mpenza likebi ya zabolo. Banguna ya bosolo bafutaki babomi mpo na koboma Martin. Bakotaki na mayele na ndako na ye, mpe ntango balingaki koboma ye, atelemaki semba mpe apesaki nkingo na ye na mopanga. Wana bapumbwaki liboso na ye, nguya ya Nzambe ebwakaki bango na mbala moko na ngámbo mosusu ya ndako. Lokola bazwamaki kati na zebi wana ya bulee mpe ya bobangi, babandaki konguluma na maboko mpe na mabolongu na bango mpe basengaki bolimbisi na ndenge balukaki koboma ye.

Mbala mingi ntango bato basalelami na lolenge ya kokamwa na Nkolo, bakomaka komivimbisa na lolendo. Kasi ezalaki bongo te mpo na Martin. Atikalaki ntango nyonso mosali ya Nzambe ya komikitisa. Na butu moko, wana azalaki komilengela mpo na komata na eteyelo, mosengi moko akotaki na nkuku na ye ya boyekoli mpe asengaki mwa bilamba. Martin atindaki mosengi yango epai ya mosungi ya liboso. Mosungi yango ya lofundu abenganaki ye. Azongaki na bongo komona Martin. Martin atelemaki mpe apesaki na mosengi elamba na ye moko ya kitoko, mpe asengaki na mosungi ete amemela ye elamba mosusu oyo ezalaki na motuya moke. Na butu wana, ntango Martin azalaki koteya Liloba, etonga ya Nzambe emonaki kongenga ya pole ya mpembe zingazinga na ye.

Na ntembe te azalaki moto monene, momemi-nsango ya solo mpo na eleko wana. Alukaki ata moke te lokumu longola se kosepelisa Nzambe, abikaki bomoi ya komikaba. Azalaki kobanda koteya te liboso ete ábondela yambo mpe akóma na mosandá ya molimo oyo ezalaki kopesa ye nzela ya koyeba mpe ya komema toli nyonso ya Nzambe na nzela ya Molimo Mosantu oyo atindamaki uta na lola. Mbala mingi, azalaki kosala ete bato bázela na ntango ye azalaki kobondela mpo na kozwa elikya ya solosolo.

Bobele koyeba Martin mpe mosala na ye ya nguya, okoki kokanisa ete minyoko ya basantu ekitaki. Ezali bongo te. Zabolo akobaki bobele koboma bango na nzela ya bato mabe. Bazalaki kotumba bango na nkoni. Bazalaki kobáka bango nsete na banzete, elongi na nse, mpe kobimisa bambwa ya zamba likoló na bango mpo ete bápasola misuni mpe misopo na bango, mpe kotika bango bákufa na minyoko ya nsomo. Bazalaki kopasola mabumu ya bamama oyo bazalaki na zemi mpe kobwaka bana yango na bangulu. Mabéle ya basi ekatamaki, mpe batindamaki na makasi ete bátelema semba wana motema na bango ezalaki kobeta makasi mpe makila ezalaki kosopana kino bazalaki kokweya na nse mpe kokufa. Mpe likambo ya mawa ezalaki kutu monene koleka mpo na kokanisa ete yango ezalaki kaka mosala ya bapakano te, kasi mbala mingi ezalaki kouta na bato oyo bazalaki komibénga Baklisto, baoyo bakanisaki ete bazalaki kosalela Nzambe mosala na kobomáká basodá wana ya sembo ya ekulusu oyo batelemaki ngwi mpo na Liloba mpe botosi na Molimo Mosantu.

"Bakobengana bino na biyanganelo; kutu, ntango ezali koya wana moto nyonso oyo akoboma bino akokanisa ete azali kosalela Nzambe mosala."

Matai 24: 9,

"Bongo bakokaba bino mpo na konyokwama, mpe bakoboma bino; mpe bokoyinama na bikolo nyonso mpo na Nkombo na Ngai."

Na nzela ya bilembo mpe makamwisi, na nguya ya Molimo, Martin andimisamaki solo lokola momemi-nsango na eleko wana. Kasi apesamaki kaka likabo ya mosala monene te, ye moko mpe azalaki ntango nyonso sembo na Liloba ya Nzambe. Azalaki kobundisa ebongiseli. Atelemelaki lisumu ya bakonzi. Abundaki mpo na bosolo, na maloba mpe na misala; mpe abikaki bomoi oyo etondi na elonga ya Boklisto.

Mokomi moko ya masolo ya bomoi ya bato akomaki boye na ntina na ye : *"Moto moko te asila komona ye na nkanda, to kotungisama, to kozala na mawa, to koseka. Azalaki ntango nyonso ndenge moko, mpe amonanaki lokola eloko moko ekufaka te, mpe elongi na ye ezalaki komonisa esengo ya likoló. Azalaki na eloko moko te na bibebu na ye longola se Klisto, na motema na ye azalaki na eloko moko te longola bobele bobangi Nzambe, kimia mpe mawa. Mbala mingi azalaki kolela mpo na masumu ata ya bato oyo bazalaki kotyola ye, baoyo, ntango azalaki kimia to wana te, bazalaki kobundisa ye na maloba mabe mpe na ngenge ya bibebu na bango. Mingi bayinaki ye mpo na bizaleli malamumu oyo bango moko bazalaki na yango te mpe bakokaki komekola te; mpe mawa mingi, bato oyo bazalaki kobundisa ye na nkanda nonso bazalaki baepiskopo."*

MBOTE

Emoniseli 2:12b

"Tala maloba ya Ye oyo Azali na mopanga mopotu mpopeli na ngambo mibale."

Nsango mpo na eleko ya misato ya lingomba elingi kobima. Likambo ya misato ya komonisama oyo ya "Klisto kati na lingomba na Ye," elingi kotalisama polele. Ná mongongo lokola ya kelelo, Molimo azali kolákisa Moto Oyo akokani na mosusu te, "Ye Oyo azali na mopanga mopotu ya mino mibale!" Boni elakiseli oyo ezali mpenza na bokeseni na oyo ntango Pilato alakisaki Mwana-Mpate ya Nzambe, oyo Alatisamaki na bilamba motane ya lityo, oyo Abetamaki mpe Alatisamaki motole ya nzube; na kolobáká : "Bótála Mokonzi na bino!" Sikawa, Nkolo Oyo asekwi ateleme wana ná bilamba ya mokonzi mpe motole ya nkémbo, 'Klisto, nguya ya Nzambe.'

Kati na maloba oyo : 'Ye oyo azali na mopanga mopotu ya mino mibale', ezali na emoniseli mosusu ya Bonzambe. Na Eleko na Efese, bokomikanisela, Amonisamaki lokola Nzambe oyo abongwanaka te. Na Eleko ya Sumuluna tomonaki Ye lokola Nzambe MOKO YA SOLO mpe pembeni na Ye, ezalaki na mosusu te. Sikawa na eleko oyo ya Pelegamo, ezali na emoniseli mosusu ya bonzambe na Ye, oyo emonisami na boyokani na Ye na mopanga mopotu ya mino mibale, oyo ezali Liloba ya Nzambe

Baebele 4: 12 :

"Mpo ete Liloba na Nzambe ezali na bomoi mpe na nguya, mpe ezali na mopótú koleka mopanga nyonso mopeli bipai mibale, etobolaka kino na kokabola boot na kati mpe molimo, mpe matonga mpe mokuwa, mpe esosolaka makanisi mpe mikano ya motema."

Baefese 6:17 :

"Mpe bókamata mopanga ya Molimo oyo ezali Liloba na Nzambe."

Emoniseli 19: 13 mpe 15a,

"Mpe Alataki elamba oyo ezindisamaki na makila : mpe Nkombo na Ye ezali Liloba na Nzambe. Mpe longwa na monoko na Ye mopanga mopotu mopeli bipai mibale ezalaki kobima."

Yoane 1:1-3,

"Na ebandeli Liloba azalaki, mpe Liloba azalaki mboka na Nzambe mpe Liloba azalaki Nzambe. (Liloba) moko wana azalaki na ebandeli elongo na Nzambe. Biloko nyonso bizalisamaki na Ye, mpe kozanga Ye, eloko moko te ezalisamaki."

Yoane 5: 7,

"Mpo ezali na misato oyo bazali kopesa litatoli na Lola: Tata, Liloba, mpe Molimo Mosantu, mpe bango misato bazali MOKO."

Sikawa tokoki komona boyokani na Ye ná Liloba. AZALI LILOBA Yango nde Oyo Ye azali. LILOBA

EZALI NKOMBO NA YE.

Na Yoane 1: 1 esika elobami ete : *"Na ebandeli Liloba ezalaki,"* mosisa esika tozwi libongoli ya "Liloba" ezali "Logos", oyo elingi koloba "makanisi to likanisi." Liloba yango ezali na ndimbola mibale : "likanisi" mpe "liloba." Sikawa "likanisi oyo emonisami" ezali "liloba", "to maloba." Ezali mpenza malamumu mpe kitoko, boye te? Yoane alobi ete likanisi ya Nzambe emonisamaki kati na Yesu.

Bongo Polo mpe alobi bobele likambo yango moko na Baebele 1:1-3,

"Na ntango ya kala, Nzambe azalaká koloba na batata na biso mbala na mbala mpe na ba ndenge mingi na nzela ya basakoli,

Alobi na biso na mikolo oyo ya nsuka na nzela ya Mwana na Ye, (Logos) Oyo Ye atyaki mosangoli ya biloko nyonso, na nzela na Ye mpe akelaki molóngó mobimba;

Mwana azali emoniseli ya nkembo na Ye mpe elilingi ya solo ya Bomoto na Ye, mpe kokokisáká makambo nyonso na nzela na liloba ya nguya na Ye, ntango Ye moko apetolaki masumu na biso, Afandaki na loboko ya mobali ya Nkembo ya Bonzambe na bisika bileki likolo."

Nzambe amimonisaki na bomoto ya Yesu Klisto. Yesu azalaki Elilingi ya Nzambe oyo emonisami polele.

Lisusu, kati na Yoane 1:14,

"Mpe Liloba akómaki mosuni mpe Afandaki kati na biso."

Nzambe Ye moko mpenza akómaki mosuni mpe Afandaki kati na biso. Nzambe Molimo monene Oyo moto moko te akokaki kopusana penepene na Ye, Oyo moto moko te amoná to akokaki komona, Afandaki sikawa na hema na mosuni mpe kati na bato, komonisáká litondi ya Nzambe na bato.

Yoane 1: 18,

"Moto ata moko te amoná Nzambe ata na ntango nini; Mwana mobotami-se-moko Oyo azali na ntólo ya Tata, nde Amonisi ye."

Nzambe, oyo na bantango mosusu azalaki komonisa bozali na Ye na nzela ya lipata to ya likonzi ya móto oyo ezalaki kobangisa mitema ya bato; Nzambe yango, oyo bizaleli na Ye ya motema eyebanaki bobele na nzela ya maloba ya basakoli, Akómaki sikawa Emanuele (Nzambe elongo na biso) komimonisáká Ye moko. Liloba "koyebisa" euti na ntina ya Greki, oyo mbala mingi ebongolamaka na liloba "exégèse" oyo elingi koloba "kolimbola malamumalamu mpe komonisa polele". Ezali yango nde LILOBA ya Bomoi, Yesu, asalaki. Amemaki Nzambe epai na biso, mpamba te Azalaki Nzambe.

Amonisaki Nzambe epai na biso na polele mpenza na lolenge ete Yoane akokaki koloba na ntina na Ye na I Yoane 1:1-3

"Oyo ezalaki uta na ebandeli, Oyo toyokaki (Logos elakisi "Liloba"), Oyo tomonaki na miso na biso, Oyo totalaki, mpe maboko na biso esimbaki na ntina na Liloba ya Bomoi;

(Bomoi yango emonisamaki polele; mpe biso tomonaki yango, mpe tozali kotatola na ntina na yango, mpe tozali kotalisa bino Bomoi ya Seko Oyo ezalaki elongo na Tata mpe oyo emonisamaki polele epai na biso;)

"Oyo biso tomonaki mpe toyokaki, yango nde tozali koyebisa na bino, ete bino mpe bósangana na biso. Mpe lisanga na biso ezali elongo na Tata mpe elongo na Mwana na ye Yesu Klisto."

Ntango Nzambe amonisamaki solo, Amonisamaki kati na nzoto. *"Ye oyo amoni Ngai amoni Tata."*

Sikawa tózonga na Baebele 1: 1-3 tomonaki ete Yesu azalaki elilingi oyo ezalaki kotalisa Nzambe polele. Azalaki Nzambe komitalisáká kati na moto epai na moto. Kasi ezali na likambo mosusu oyo tosengeli kotalela na milongo yango, koleka mingi molongo ya liboso mpe ya mibale.

"Na ntango ya kala, Nzambe azalaká koloba na batata na biso mbala na mbala mpe na ba ndenge mingi na nzela ya basakoli, na mikolo oyo ya nsuka alobi na biso na nzela ya Mwana na Ye."

Nalingi ete botala awa na mopanzi ya Biblia na bino, bokomona libongoli moko. Liloba "na nzela ya" ezali libongoli ya malamumu te. Esengelaki kozala "KATI." kasi "na nzela na" te. Nsima ekomami malamumu ete; "Na ntango ya kala Nzambe alobaki na batata na biso KATI na basakoli na nzela ya Liloba".

Samwele 3:21b,

"Mpo ete Nkolo Amimonisaki epai na Samwele na Shilo na nzela na Liloba ya Nkolo."

Yango ezali kolimbola malamumu mpenza I Yoane 5:7 : "Molimo mpe Liloba bazali MOKO." Yesu amonisaki Tata. Liloba emonisaki Tata. Yesu azalaki Liloba na Bomoi. Nzambe akumisama, lelo oyo Ye azali kaka Liloba wana ya Bomoi.

Ntango Yesu azalaki na mokili, Alobaki,

"Ondimi te ete Nazali kati na Tata, mpe Tata kati na Ngai? Maloba oyo Nazali koloba na bino, Nazali koloba na Ngai moko te; kasi Tata oyo afandi kati na Ngai, Ye nde asalaka misala." (Yoane 14:10)

Awa emonisami polele mpenza ete emoniseli ya kobonga be ya Nzambe kati na Mwana ezalaki na nzela ya Molimo oyo efandi kati na Ye, oyo ezalaki komonana kati na Liloba mpe na misala. Yango mpenza nde eloko tozalaki kolakisa ntango nyonso oyo. Ntango mwasi ya libala akozonga kozala mwasi ya libala Liloba, akosála misala mpenza oyo Yesu asalaki. Liloba ezali Nzambe. Molimo ezali Nzambe. Bango nyonso bazali MOKO. Moko te akoki kosala kozanga mosusu. Soki moto azali solo na Molimo ya Nzambe, Akozala na Liloba ya Nzambe. Lolenge wana nde ezalaki na basakoli. Bazalaki na Molimo ya Nzambe kofandáká na kati na bango, na bongo Liloba eyaki epai na bango. Ezali mpe bongo ná Yesu. Molimo ezalaki kati na ye kozanga ndelo mpe Liloba eyaki epai na ye. (Yesu abandaki kosala mpe KOTEYA. Malakisi na Ngai ezali ya Ngai te, kasi ya Tata Oyo atindaki Ngai. Misala 1: 1, Yoane 7: 16.)

Bóbosana te ete Yoane Mobatisi azalaki mbala moko mosakoli mpe momemi-nsango ya ntango na ye. Atondisamaki na Molimo Mosantu uta na libumu ya mama na ye. Ntango azalaki kobatisa bato na Ebale Yaladene, Liloba ya Nzambe (Yesu) ayaki epayi na ye. Liloba eyaka ntango nyonso epai ya bato oyo batondi mpenza na Molimo. Yango nde elembeteli ya kotondisama na Molimo Mosantu. Yango nde elembeteli oyo Yesu alobaki. Alobaki: "Nakobondela Tata mpe Ye akotindela bino Mosungi mosusu ete Afanda na bino libela. Ata Molimo na solo, oyo bamokili bakoki koyamba te." Nzokande, toyebi soki Solo ezali nini.

"Liloba na Yo ezali Solo." (Yoane 17:17b)

Lisusu na Yoane 8: 43,

"Mpo na nini bozali kososola elobeli na Ngai te? Ezali mpo ete bokoki te koyoka Liloba na Ngai."

Bomoni ete Yesu alobaki ete mokili ekoki te kozwa Molimo Mosantu? Na molongo oyo nauti kotánga, bango bakoki mpe te kondima Liloba. Mpo na nini? Mpo Molimo ná Liloba bazali eloko moko, mpe soki yo ozali na Molimo Mosantu lokola basakoli bazalaki na yango, Liloba ekoya epai na yo. Okoyamba yango.

Na Yoane 14: 26,

"Kasi Mosungi, Molimo Mosantu, Oyo Tata akotinda na nkombo na Ngai, AKOTEYA bino makambo nyonso, mpe akozongisa na makanisi na bino makambo nyonso oyo Nayebisaki bino."

Awa lisusu tozali komona Liloba koya na ntina ya Molimo na Nzambe.

Lisusu na Yoane 16: 13.

"Nzokande ntango Ye Molimo ya Solo (Liloba) akoya, Akokamba bino kati ya bosolo nyonso, (Liloba na Yo ezali bosolo), mpe Akoloba mpo na Ye moko te: kasi nyonso oyo Akoyoka (Liloba ya Nzambe), yango nde Akolobia (Liloba): mpe Akolakisa bino makambo oyo ekoya." (Molimo ememi Liloba ya Esakweli).

Nalingi botala na bokebi ete Yesu alobaki te ete elembeteli ya kobatisama na Molimo Mosantu ezalaki koloba na minoko mosusu, kolimbola, kosakola, to koganga mpe kobina. Alobaki ete elembeteli ekozala ete okozala kati na SOLO; okozala kati na Liloba ya Nzambe mpo na eleko na yo. Elembeteli ezali koyamba Liloba oyo.

Na Bakolinti 14: 37,

"Soki moto moko amimoni ete azali mosakoli, to moto ya molimo, andima ete makambo oyo nakomeli bino ezali mitindo ya Nkolo."

Bótala yango sikawa. Elembeteli kotalisáká ete Molimo afandi na kati ya moto ezalaki bongo kondima mpe KOLANDA oyo mosakoli ya Nzambe apesaki mpo na eleko na ye wana azalaki kotya lingomba na molongo. Polo asengelaki koloba na baoyo balobaki ete bazwaki emoniseli mosusu, (molongo ya 36).

"Nini, Liloba na Nzambe ebimaki nde epai na bino? to eyaki bobele epai na bino?"

Elembeteli ete mondimi azali moklisto oyo atondi na Molimo ezali te ya kobimisa solo (Liloba), kasi ya koyamba solo (Liloba), ya kondima mpe kotosa yango.

Bino bomonaki na Emoniseli 22: 17

"Mpe Molimo ná mwasi na libala balobi: Yaká. Mpe tiká ete ye oyo azali koyoka áloba : Yaká."

Bomoni, mwasi na libala alobaka Liloba moko oyo Molimo azali koloba. Azali mwasi na libala Liloba kotalisáká polele ete azali na Molimo. Na kati na eleko moko na moko tozali koyoka maloba oyo,

"Ye oyo azali na litoi, áyoka oyo Molimo azali koloba na mangomba."

Molimo apesaka Liloba. Soki ozali na Molimo okoyoka Liloba ya eleko na yo, ndenge Baklisto wana ya solo bayambaki Liloba ya eleko na bango.

Bino bososoli likanisi oyo ya nsuka? Nazali kozongela, eleko moko na moko ya lingomba esukaka na likebisi motindo moko. "Ye oyo azali na litoi, tiká ete ye (moto yango) áyoka oyo Molimo azali koloba na mangomba." Molimo epesaka Liloba. Azali na solo mpo na eleko moko na moko. Eleko na eleko ezalaki na baponami na yango, mpe etuluku wana ya baponami ezalaki ntango nyonso 'koyoka liloba,' mpe kondima yango, kotalisáká polele ete bazalaki na Mombóto na kati na bango.

Yoane 8:47,

"Ye oyo azali ya Nzambe ayokaka Maloba ya Nzambe. Na bongo bino bozali koyoka te mpo bozali ya Nzambe te."

Baboyaki Liloba (Yesu) mpe Maloba na Ye mpo na mikolo na bango, kasi mombóto ya solo eyambaki Liloba mpamba te bazalaki ya Nzambe.

"Mpe bana na Yo NYONSO bakoteyama na Nzambe."(Molimo Mosantu)

Yisaya 54:13.

Yesu alobaki likambo moko wana na Yoane 6:45. Kozala MOKO NA LILOBA ezali kotalisa polele soki ozali ya Nzambe mpe otondisami na Molimo. Eloko mosusu te.

Kasi minoko na sika, ndimbola mpe makabo mosusu ezali nini? Yango ezali komonisama. Yango nde Liloba ezali koteya.

Bótanga yango na Bakolinti: 12: 7,

"Nzokande na moto na moto KOMONISAMA ya Molimo epesami mpo na litomba ya bato banso."

Na nsima, Polo atangaki komonisama yango.

Sikawa, motuna ya malamumu mingi oyo, nayebi ete bino nyonso bozali na mposa makasi ya kotuna yango. Mpo na nini komonisama ezali te elembeteli ete moto azwi libatizi ya Molimo Mosantu, mpamba te okoki mpenza te komonisa Molimo Mosantu longola se soki otondisami solo na Molimo? Sikawa, nakosepela koloba ete ezali bongo, mpamba te nalingaka te kozokisa bato to konyata malakisi na bango; kasi nakoki te kozala mosali ya solo ya Nzambe soki nayebisi bino te toli mobimba ya Nzambe. Ezali ya solo, boye te?

Tiká tótala naino mwa moke Balama. Azalaki mosambeli, azalaki kosambela Nzambe. Asosolaki lolenge ebongi ya kopesa mbeka mpe ya kopusana penepene na Nzambe, kasi azalaki mosakoli ya Mombóto ya solo te mpo azwaki lifuti ya bokesene, mpe likambo ya mabe koleka nyonso, amemaki libota ya Nzambe na masumu ya pite mpe na losambo ya bikeko. Nzokande nani akoki kozala na mpiko ya koboya kondima ete Molimo ya Nzambe emonisamaki na nzela na ye kati na moko ya biteni ya kitoko koleka ya lisakweli ya sikisiki mpenza oyo mokili emoná naino te? Kasi atikalá kozala na Molimo Mosantu te.

Na bongo, okanisi nini na ntina na Kaifa, nganganzambe monene? Biblia elobi ete asakolaki lolenge ya liwa oyo Nkolo asengelaki kokufa. Bisu nyonso toyebi ete ekomami esika moko te ete atondinsamaki na Molimo to atambwisamaki na Molimo lokola Simeona, to mosantu mwasi wana ya bopolo na nkombo ya Anna. Nzokande azalaki na komonisama ya solosolo ya Molimo Mosantu. Tokoki kawangana yango te. Na boye, komonisama lokola elembeteli ezali wapi? Yango ezali te. Soki otondisami solo na Molimo ya Nzambe, okozala na elembeteli ya LILOBA kati na bomoi na yo.

Nakotalisa bino boni na mozindo, nazali koyoka mpe kososola bosolo oyo Nzambe apesaki ngai na nzela ya emoniseli. sikawa, liboso nayebisa bino yango, nalingi koloba boye. Mingi kati na bino bondimaka ete nazali mosakoli. Ngai nalobi te ete nazali yango. Bino nde bolobi yango. Kasi ngai ná bino toyebi ete

bimonaneli oyo Nzambe apésaka ngai EZANGAKA TE KOKOKISAMA. ATA MBALA MOKO TE. Soki moto moko akoki kotalisa ete emonaneli moko ezangá kokokisama, nalingi koyeba yango. Sikawa, lokola bolandi ngai kino awa, lisolo na ngai yango oyo.

Eleki bambula mingi, ntango nakutanaki na bato ya Pantekote mpo na mbala ya yambo, nazalaki na moko ya makita na bango ya káa epai wapi ezalaki na bimoniseli mingi ya koloba na minoko ya sika, ndimbola ya minoko, mpe bisakweli. Na ndakisa, bateyi mibale, bamipesaki na lolenge wana ya koloba koleka bandeko mosusu nyonso. Nasepelaki mingi na makita yango mpe nazalaki mpenza kotya likebi na makambo ndenge na ndenge oyo ezalaki kosalema, mpamba te ezalaki komonana ete ezalaki makambo ya solo. Nazalaki na mposa makasi ya koyekola nyonso oyo nakokaki na ntina na makabo yango, yango wana nazwaki ekateli ya kosolola na mibali wana mibale na ntina na yango. Na nzela ya likabo na Nzambe oyo efandi kati na ngai, nalukaki koyeba molimo oyo ezalaki kati na moto ya liboso, soki azalaki solo moto ya Nzambe to te. Nsima ya lisoló mokuse elongo na ndeko mobali wana ya bopolo mpe ya komikitisa, nayebaki ete azalaki moklisto ya solosolo mpe ya moléndé. Azalaki moklisto ya solo. Elenge mobali oyo mosusu azalaki te lokola oyo ya liboso. Azalaki na lolendo mpe na lofundu, mpe wana nazalaki kosolola na ye, emonaneli moko elekaki na miso na ngai mpe namonaki ete abalanaki na mwasi moko ya nsuki motane, kasi azalaki kofanda na mwasi moko ya nsuki moindo mpe abotaki bana mibale elongo na ye. Soki etikálá kozala na mokosi moko, ezalaki nde ye.

Sikawa, botika nayebisa bino, nakamwaki mingi. Ndenge nini nakokaki te kozala bongo? Mibali mibale bazalaki wana, moko na bango azalaki mondimi ya solo mpe mosusu azalaki momekali oyo atondi na masumu. NZOKANDE BANGO MIBALE BAZALAKI KOMONISA MAKABO YA MOLIMO. Natungisamaki na mobulungano wana. Nalongwaki na likita yango mpo na koluka eyano epai na Nzambe. Nakendaki ngai moko na esika moko ya nkuku mpe kuna, na Biblia na ngai, nabondelaki mpe natalelaki Nzambe mpo na eyano. Lokola nayebaki te eteni nini ya Makomi nasengeli kotángá, nafungolaki Biblia na esika moko kati na mokanda ya Matai. Natángaki mwa moke mpe na nsima nakitisaki Biblia. Mwa moke na nsima, mopepe moko ekotaki na ndako mpe ebalusaki nkasa ya Biblia na Baebele mokapo 6. Natángaki yango mobimba, mpe nabetamaki mpenza na baverse wana ya kokamwa.

Baebele 6:4-9,

"Mpo ete ekoki kosalema te ete baoyo basili kongengisama, basili komeka likabo ya likoló, basili kosangana na Molimo Mosantu,

bayoki elengi ya Liloba na Nzambe, mpe nguyu ya mokili oyo ezali koya,

Soki bakweyi, ekoki kosalema te ete bamemama lisusu na kobongola motema, mpamba te bazali lisusu kobáka Mwana na Nzambe na ekulusu mpo na bango moko mpe koyokisa ye nsoni na miso ya bato.

Mabele oyo emelaka mayi ya mbula oyo enokelaka yango mbala na mbala, mpe ebimisaka milona oyo ezali na litomba mpo na baoyo bazali kolona yango, ezwaka lipamboli ya Nzambe.

Nde soko ebimisi banzube mpe basende, ekozala lisusu na ntina te mpe ebelemi na kolakelama mabe; nsuka na yango ezali ete etumbama.

Kasi na ntina na bino, balingami, tondimisami na makambo malamumu mpe na makambo oyo ememaka na lobiko, atako tozali koloba boye."

Nakangaki Biblia, nakitisaki yango, namanyolaki mwa moke mpe nabondelaki lisusu. Nazalaki kaka na eyano te. Nafungolaki lisusu Biblia na mbalakaka, kasi natángaki te. Na mbala moko mopepe ekotaki lisusu kati na ndako, mpe mbala moko lisusu nkasa ebalukaki na Baebele 6 mpe etikalaki wana nsima na mopepe kosila. Natángaki lisusu maloba yango, mpe ntango nasálaki yango, Molimo ya Nzambe ekotaki na ndako mpe namonaki emonaneli moko. Na emonaneli na ngai, namonaki mobali moko alataki bilamba ya mpembe ya peto makasi kobima na elanga oyo euti kotimolama sika mpe kolona mbuma. Ezalaki mokolo moko ya moi makasi, mpe kolona esalemaki na ntongo. Kasi na butu makasi, wana moloni na bilamba ya mpembe asilaki kokende, mobali moko na bilamba ya moindo ayaki na kobombama mpe alonaki mwa mbuma mosusu na kati ya oyo moto oyo alataki bilamba ya mpembe alonaki. Nsima ya mwa mikolo — moi mpe mbula epambolaki mabelé; mpe mokolo moko mbuma ebimaki. Ezalaki mpenza malamumu. Kasi mokolo moko na nsima, matiti mabe ebimaki.

Mbuma ná matiti mabe ekolaki esika moko. Bazalaki kolya bilei moko oyo eutaki na mabele moko. Bazalaki komela na moi mpe mbula moko.

Bongo mokolo moko, likoló ekómaki motako, mpe milona nyonso ebandaki kogumbama mpe kokauka. Nayokaki masangu kotombola mitó mpe kolela epai na Nzambe mpo na mbula. Matiti mabe mpe etombolaki mongongo na yango mpe esengaki mbula. Na nsima, mapata eyindaki mpe mbula ebetaki, mpe lisusu mbuma ya masangu, oyo etondaki na makasi, etombolaki mongongo na yango mpe egangaki na

kosanzola ete, "Nkolo akumisama". Mpe nakamwaki koyoka matiti mabe kozwa makasi, kotombola mpe miso na yango mpe koloba: "Aleluya!"

Na nsima, nayaki koyeba ntina ya makita yango mpe ya emonaneli yango. Lisese ya Moloni mpe Mombóto, mokapo ya motoba ya Baebele, mpe komonisama ya polele ya makabo ya Molimo kati na bayoki ya denge na ndenge—nyonso wana ekomaki polele na lolenge ya kokamwa. Moloni na bilamba ya mpembe ezalaki Nkolo. Moloni nabilamba ya moindo ezalaki Zabolo. Mokili ezalaki elanga. Mimboto ezalaki bato, baponami ná babóyami. Bango nyonso mibale bazalaki kolya bilei ndenge moko, komela mai ndenge moko mpe kozwa moi ndenge moko. Bango mibale babondelaki. Bango nyonso mibale bazwaki lisungi ya Nzambe, mpamba te Ye atindaka moi mpe mbula na Ye likoló na bato malamumu mpe bato mabe. Mpe atako bango mibale bazalaki na lipamboli moko monene mpe bango mibale bazalaki na bilembo ya kokamwa ndenge moko, BOKESANI MOKO MONENE EZALAKI KAKA WANA, BAUTAKI NA MIMBOTO MIKESANI.

Oyo mpe ezalaki eyano na Matai 7:21-23

"Ezali te moto nyonso oyo alobaka na Ngai, Nkolo, Nkolo, nde akoingela kati na bokonzi na likolo; kasi ye oyo asálaka mokano ya Tata na Ngai Oyo azali na likolo.

Mingi bakoloba na Ngai na mokolo wana, Nkolo! Nkolo, biso tosakolaki na Nkombo na Yo te? mpe na Nkombo na Yo tobenganaki milimo mabe te? mpe na Nkombo na Yo tosalaki misala ya kokamwa mingi te?

Bongo Ngai nakoyebisa bango ete: Natikala koyeba bino te! Bolongwa na Ngai, bino bato ya misala mabe."

Yesu awanganaki te ete basalaki misala ya nguya oyo bobele Molimo Mosantu nde akoki kosala na nzela ya bato. Kasi Ye alobaki ete atikala koyeba bango ata mokolo moko te. Bazalaki bapengwi te. Bazalaki bato mabe, baoyo babotámá sika te, baoyo babwakámá. Bango bazalaki mimboto ya Satana.

Mpe ezali bongo. OKOKI TE koloba ete komonisama ya bilembo ezali elembeteli ya kobotama na Molimo, ya kotondisama na Molimo. Te, mbuta muntu. Nakondima ete komonisama ya solo ezali elembeteli ya Molimo Mosantu kosaláká misala ya nguya, kasi ezali TE elembeteli oyo emonisi ete moto atondisami na Molimo, ata soki moto yango azali na ebele ya komonisama wana.

Elembeteli ya kozwa Molimo Mosantu lelo ezali kaka ndenge moko lokola ezalaki kala na mokolo ya Nkolo na biso. Ezali koyamba Liloba ya bosolo ya mokolo oyo ozali kobika kati na yango. Yesu abendaki likebi mingi te likoló na Misala lokola asalaki yango likoló na Liloba. Ayebaki ete soki bato bayambi LILOBA, misala ekolanda. Ezali Biblia.

Sikawa, Yesu ayebaki ete ekozala na bosundoli ya nsomo ya Liloba na eleko ya Pelegamo, oyo esengelaki naino koya, mibu nkama mibale nsima ya emonaneli ya Patamo. Ayebaki ete bosundoli yango elingaki kokotisa bango na Bileko ya Molili. Ayebaki ete lolenge moto akendeki mosika na Nzambe na ebandeli, ezalaki na kotikáká naino Liloba . Soki otiki Liloba yango, otiki Nzambe. Na yango, azali komitalisa na lingomba ya Pelegamo, mpe na ntembe te na mangomba nyonso ya bileko nyonso: "Ngai nazali Liloba. Soki bolingi Bonzambe na kati na bino, bóyamba mpe bóndima Liloba. Bótika ata moke te ete moto moko to eloko moko ékóta katikati na bino ná Liloba oyo. Oyo nazali kopesa bino (Liloba) ezali emoniseli ya Ngai Moko. NAZALI LILOBA. Bobosana yango te! "

Nazali komituna soki tozali mpenza kosimbama na Liloba oyo ezali kati na biso Botika napesa bino likanisi moko awa. Tobondelaka ndenge nini? Tobondelaka na Nkombo na Yesu, boye te? Libondeli nyonso esalemaka na Nkombo na Ye, soki te eyano ezali te.

Nzokande na I Yoane 5:14, bayebisi biso boye :

"Oyo nde elikya tozali na yango kati na Ye ete soki tosengi eloko moko engebene na mokano na Ye, Ayokaka biso; mpe soki toyebi ete Ye ayokaka biso, ata eloko nini tokoseenga Ye, toyebi ete tokozwa yango esili biso kosenga epai na Ye."

Sikawa totuni: "Mokano ya Nzambe ezali nini?" Ezali bobele na NZELA MOKO mpo na koyeba mokano na Ye mpe yango ezali na nzela ya LILOBA NA NZAMBE.

Bileli 3: 37,

Nani akoki koloba ete likambo moko ésalema soki Nkolo apesi yango nzela te?*

Yango oyo mpenza. Soki ezali te na kati ya Liloba, okoki kozua yango te. Na yango tokoki kosenga te longola se soki ezali kati na Liloba, mpe tokoki te kosenga eloko longola se soki ezali na Nkombo na Ye. Yango oyo lisusu. YESU (Nkombo) azali LILOBA (mokano). Okoki kokabola Nzambe na Liloba te. Bazali MOKO.

Na bongo, Liloba oyo Ye atikelaki biso, oyo ekomami na lokasa, ezali eteni na Ye moko ntango yo oyambi yango na nzela ya kondima kati na bomoi oyo etondi na Molimo. Alobaki ete Liloba na Ye ezalaki bomoi. Yoane 6:63b. Kasi yango ezali mpenza oyo Ye azali:

Yoane 14: 6,

"Ngai nazali Nzela, Solo mpe Bomoi."

Baloma 8:9b

"Soki moto azali na Molimo ya Klisto te, azali ya Ye te."

Ezali bongo, Azali Molimo mpe Azali Bomoi. Yango ezali mpenza oyo Liloba ezali, yango ezali mpenza oyo Yesu azali. Azali Liloba. Na yango ntango moto oyo abotami na Molimo, oyo atondisami na Molimo, akamati Liloba na motema na ye na nzela ya kondima mpe atye yango na bibebu na ye, yango ekokani na Bonzambe koloba. Ngomba nyonso esengeli kolongwa. Satana akoki kotelema liboso na moto yango te.

Soki bobele lingomba, kuna na eleko wana ya misato, ékangamaka na emoniseli ya Liloba ya bomoi kati na bango, mbele nguya ya Nzambe elingaki kokita te ndenge esalemaki na Bileko wana ya Molili. Mpe ata sikawa, ntango lingomba ekozonga na Liloba na kondima, tokoki koloba na ntembe te ete nkembo mpe misala ya kokamwa ya Nzambe ekozala lisusu kati na yango.

Mokolo moko na butu, wana nazalaki koluka Nkolo, Molimo Mosantu ayebisaki ngai ete nákamata ekomeli na ngai mpe nákoma. Wana esimbaki ngai ekomeli mpo na kokoma, Molimo na Ye epesaki ngai nsango moko mpo na lingomba. Nalingi námemela bino yango... Yango etali Liloba mpe Mwasi na Libala.

"Tala eloko nazali komeka koloba na bino. Mobeko ya kobota ezali ete momboto mokomoko ebataka na kotalela lolenge na yango, kutu engebene na Ebandeli 1:11, "Mpe Nzambe alobaki : Tika ete mabelé ebimisa matiti, milona oyo ezali na mboto mpe banzete ya mbuma kolanda lolenge na yango, mpe ezali na mboto na yango kati na yango, likolo ya mabele : mpe ezalaki bongo." Lolenge nyonso ya bomoi oyo ezalaki na kati ya mboto ebimaki na molona mpe uta na yango ekotaki na mbuma. Mobeko wana moko etaleli mpe lingomba lelo oyo. Lolenge ya mombóto oyo ebandisaki lingomba ekobima, mpe ekozala lokola mombóto ya ebandeli, mpamba te ezali bobele mombóto moko wana. Na mikolo oyo ya nsuka, Lingomba ya solo Mwasi na Libala (mombóto ya Klisto) ekoya na Libanga ya motó, mpe akozala Lingomba kitoko, libota kitoko, wana azali kopusana penepene na Ye. Baoyo bazali na kati ya Mwasi ya libala bakozala lokola Ye kino na esika ya kozala mpenza na elilingi na Ye. Ezali bongo mpo na kosangana na Ye. Bakozala moko. Bakozala mpenza komonisama ya Liloba ya Nzambe na bomoi. Bibongiseli bakoki te kobimisa yango (bazali mombóto ya malamumu te). Bakobimisa bindimeli na bango mpe mateya na bango, esangani na Liloba. Kosangisa lolenge oyo ezali kobimisa mbuma oyo mimboto misanganá.

Mwana ya liboso (Adama) azalaki mombóto-Liloba ya Nzambe oyo elobami. Apesamaki mwasi ya libala mpo amibota. Yango nde ntina mwasi ya libala apesamelaki ye, mpo amibota; mpo na kobota mwana mobali mosusu ya Nzambe. Kasi mwasi akweyaki. Akweyaki na kosangisa mimboto. Mwasi amemaki ye na liwa.

Mwana ya mibale (Yesu), Ye mpe Mombóto-Liloba ya Nzambe oyo elobami, Apesamaki mwasi ya libala kaka lokola Adama. Kasi yambo Akoka kobala ye, ye mpe akweyaki. Mwasi yango, lokola mwasi ya Adama, atyamaki na komekama mpo na koyeba soki akondima Liloba na Nzambe mpe akozala na bomoi, to akobeta ntembe na Liloba mpe akokufa. Ye abetaki ntembe. Atikaki Liloba. Akufaki.

Uta na mwa etuluku moke ya mombóto ya solo ya Liloba, Nzambe akotalisa na Klisto mwasi ya libala molingami. Azali moseka ya Liloba na Ye. Azali moseka mpamba te ayebi mateya to bindimeli oyo esalemi na bato te. Na nzela ya basangani ya Mwasi na libala mpe na bango, makambo nyonso oyo Nzambe alakaki ete makomonana polele kati na moseka, makokokisama.

Liloba ya elaka eyaki epai na moseka Malia. Kasi Liloba yango ya elaka ezalaki ete Ye, Ye moko alingaki komimonisa polele. Nzambe amonisamaki polele. Ye moko, Nzambe, asalaki na ntango wana mpe akokisaki Liloba na Ye moko ya elaka kati na moseka. Ezalaki mwanje nde amemelaki ye nsango. Kasi nsango ya mwanje yango, ezalaki Liloba na Nzambe. Yisaya 9: 6. Na ntango yango, Akokisaki makambo nyonso oyo makomamaki na ntina na Ye, mpo ete Malia andimaki Liloba oyo Apesaki ye.

Basangani ya mwasi na libala moseka bakolinga Ye, mpe bakozala na makoki na Ye, mpamba te Azali motó na bango, mpe nguya nyonso ezali ya Ye. Batósaka Ye ndenge binama ya nzoto na biso etósaka motó na biso.

Talá boyokani oyo ezali kati na Tata mpe Mwana. Yesu azalaki kosala eloko moko te kozanga ete Tata na Ye alakisa Ye yango liboso. Yoane 5: 19. Boyokani oyo esengeli sikawa kozala kati na Mobali na libala ná Mwasi na Ye. Azali kotalisa ye Liloba na Ye ya bomoi. Azali koyamba yango. Abetaka ntembe na

yango soko moke te. Yango wana, eloko moko te ekoki kosala ye mabe, ata liwa te. Mpamba te soki mombóto elonami, mai ekozóngisa yango na bomoi. Talá sekele na yango: Liloba ezali kati na Mwasi na libala (ndenge ezalaki kati na Malia). Mwasi na libala azali na makanisi ya Klisto mpo ayebi nini Ye alingi esalema na Liloba Akokisaka etinda ya Liloba na nkombo na Ye mpo ete azali na "yango elobi Nkolo." Na nsima Liloba ezali kozongisama na bomoi na Molimo, mpe ezali kokokisama. Lokola mombóto oyo elonami mpe esopelami mai, ekólaka kino na kokomela mobimba, kokokisáká na bongo mokano na yango.

Baoyo bazali kati na Mwasi ya libala basalaka bobele mokano na Ye Moto moko te akoki kotinda bango básala makambo mosusu. Bazali na "yango elobi Nkolo" to batikalaka kimia. Bayebi ete esengeli kozala Nzambe kati na bango nde Azali kosala misala, kokokisa Liloba na Ye moko. Asilisakii te mosala na Ye nyonso ntango Azalaki na mosala na Ye awa na mabelé, yango wana sikawa Azali kosala na kati mpe na nzela ya Mwasi na libala.

Ayebi yango, mpamba te ntango ekokaki naino te mpo na Ye kosala makambo mosusu oyo Asengeli kosala sikawa. Kasi sikawa Akokokisa na nzela ya Mwasi ya libala mosala oyo Atikaki mpo na ngonga oyo mpenza.

Sikawa, tiká tótélema lokola Yosua mpe Kalebe. Mboka na biso ya elaka ebandi komonana na mosika, ndenge ezalaki mpo na bango. Sikawa Yosua elingi koloba "Yehova Mobikisi", mpe azali komonisa mokambi ya ntango ya nsuka oyo akoya na lingomba ata ndenge Polo ayaki lokola mokambi ya ebandeli. Kalebe azali elilingi ya baoyo batikalaki sembo epai na Yosua. Bobosana te, Nzambe abandaki Yisalaele lokola moseka na Liloba na Ye. Kasi, bazalaki na mposa ya eloko mosusu. Lingomba ya ntango ya nsuka esali mpe bongo. Talá lolenge nini Nzambe alongolaki Yisalaele te, to Atikaki bango te ete bákota na mokili ya elaka kino ntango oyo Ye moko Aponaki ekokaki. Ekoki kozala ete bato batindikaki Yosua, mokambi na bango, mpe balobaki na ye ete: "Mabele ezali ya biso, tókende kozwa yango. Yosua, okómi na nsuka, esengeli kozala ete obungisi etindá na yo, ozali lisusu na nguya oyo ozalaki na yango liboso te. Liboso, ozalaki koyoka Nzambe mpe koyeba mokano ya Nzambe, mpe ozalaki kosala makambo nokinoki. Eloko moko ezali kotambola malamú te kati na yo." Kasi Yosua azalaki mosakoli oyo atindamaki na Nzambe mpe ayebaki bilaka ya Nzambe, yango wana azalaki yango. Azalaki mokano ya polele uta na Nzambe mpe ntango ngonga ekokaki mpo na kokende, Nzambe atyaki bokambi mobimba na maboko ya Yosua mpo ete atikalaki ná Liloba. Nzambe akokaki kotyela Yosua motema, kasi bato mosusu te. Na bongo, ekosalema lisusu na mokolo oyo ya nsuka. Mokakatano moko, mitungisi ndenge moko.

Tózwa ndakisa oyo tomoni na Mose. Mosakoli wana ya nguya mpe mopakolami ya Nzambe, abotamaki na lolenge ya kokamwa, na ntango oyo ebongi mpo na kosikola mombóto ya Abalayama na Ezipito. Ye atikalaki ata moke te na Ezipito mpo na koswana na bango na tina na Makomi, to mpo na kosala mobulu na banganga-nzambe. Ye akendeki na esobe kino ntango bato babelemaki mpo na koyamba ye. Nzambe abengaki Mose na esobe. Kozela ezalaki te likolo na Mose, kasi likolo na bato mpo babelemaki te mpo na koyamba ye. Mose akanisaki ete bato bakosósola, kasi bango basosolaki te.

Na nsima ezali na Eliya, epai na ye Liloba ya Nkolo eyaki. Ntango asilisaki koteya bosóló, mpe etuluku wana ya bato ya ntango wana, oyo ezali mobandisi ya etuluku ya Yezabele ya Amerika, eboyaki koyamba Liloba, Nzambe alongolaki ye na esika yango mpe Abetali libota wana na malози mpo na koboya mosakoli mpe nsango oyo Nzambe apesaki. Nzambe abyangaki ye na esobe mpe aboyaki kobima ata mpo na mokonzi. Baoyo bamekaki kondimisa ye asala bongo, bakufaki. Kasi Nzambe alobaki na mosakoli na Ye ya sembo na nzela ya emonaneli. Abimaki na esika na ye ya kobombama mpe azongisaki Liloba na Yisalaele.

Na nsima Yoane Mobatisi ayaki, motindami ya sembo liboso na Klisto, mosakoli ya nguya, mpo na eleko na ye. Akendaki na eteyelo ya tata na ye te, to mpe na eteyelo ya Bafalisayi te - akendeki na ebongiseli moko te, kasi akendeki na esobe epai Nzambe abengaki ye. Atikalaki kuna kino Nkolo abimisaki ye ná nsango, kogangáká : "Masiya akómi pene."

Tika tózwa Sikawa likebisi oyo Makomi epesi. Ezalaki na mikolo ya Mose te, oyo Nzambe atitolaki, nde Kola atelemaki mpe atelemelaki mosakoli wana ya nguya? Atelemelaki Mose mpe alobaki ete ye mpe azwaki makoki oyo esengeli uta na Nzambe mpo na kokamba bato, mpe ete bato mosusu bazali oyo bazwaka emoniseli ya Nzambe lokola Mose. Aboyaki kondima bokonzi ya Mose. Mpe bato ya ntango wana, nsima ya koyoka Liloba ya solo ya Nzambe, mpe koyeba malamú ete mosakoli ya solo atitolami na Nzambe, nalobi ete bato yango balandaki Kola mpe botomboki na ye. Kola azalaki mosakoli ya Makomi te, kasi bato mingi elongo na bakambi na bango bazwaki ngambo na ye. Bazali mpenza lokola bapalanganisi nsango malamú ya mikolo na biso oyo bazali na myango na bango ya ekeko ya mwana na ngombe ya wolo lokola oyo ya Kola. Bazali komonana malamú na miso ya bato lokola Kola amonanaki malamú na ntango wana. Bazali na makila na bilongi na bango, mafuta na maboko na bango ná móto kokita na bisika na bango ya koteya. Bazali kopesa basi nzela ya koteya, bazali kotika basi bákata nsuki na bango, bálata ba pantalo ná bilamba ya mikuse, mpe bazali koleka likolo ya Liloba ya Nzambe mpo na

kolanda bindimeli mpe mateya na bango moko. Yango etalisi lolenge ya mombóto oyo ezali kati na bango. Kasi bato nyonso te nde batombokelaki Mose mpe batikaki Liloba ya Nzambe. Te. Baponami batikalaki elongo na ye. Ezali mpe kosalema bongo lelo oyo. Bato mingi bazali kotika Liloba kasi basusu bazali kokangama na yango. Kasi bobosana te lisele ya masangu ná matiti mabe. Matiti mabe esengeli kosangisama mpo na kotumbama. Mangomba wana ya lipengwi mazali kokóma na boyokani makasi kati na bango, babelemi mpo na móto ya kosambisama ya Nzambe. Kasi masangu ekosangisama mpo na Nkolo.

Sikawa nalingi ete bozala na bokebi mingi awa mpo bómona likambo oyo. Nzambe alaki ete na ntango ya nsuka, Malaki mokapo 4 ekokokisama. Esengeli kozala bongo, mpo ezali Liloba ya Nzambe oyo epesami bomoi na Molimo, oyo elobami na mosakoli Malaki. Yesu alobelaki yango. Ezali kaka liboso ete Klisto aya mbala ya mibale. Na ntango Yesu akoya, Makomi nyonso masengeli kokokisama. Boyangeli ya bapakanano ekozala na eleko na yango ya nsuka ya lingomba ntango momemi-nsango wana ya Malaki akoya. Akotikala bobele na Liloba. Akokamata Biblia mobimba, kobanda na Genese kino na Emoniseli. Akobanda na mombóto ya nyoka mpe akokóba kino na momemi-nsango ya mbula ya nsima na eleko ya mbula. Kasi Akobwakama na bibongiseli.

Esengeli kozala bongo, mpamba te yango ezali kozongelama ya makambo maleká uta na ntango ya Akaba. Lisoló ya Yisalaele na nse ya bokambami ya Akaba ezali kosalema mpenza awa na Amerika esika mosakoli Malaki amonani. Lokola Yisalaele etikaki Ezipito mpo na kosambela na bonsomi nyonso, babenganaki bato ya mboka, basalaki ekólo moko oyo ezalaki na bakambi minene lokola Davidi mpe bongo na bongo, bongo na nsima batyaki Akaba moko na kiti ya bokonzi ná Yezabele na nsima na ye mpo na kokamba yango, biso mpe tosalaki bobele bongo na Amerika. Bankoko na biso bayaki na ekólo oyo mpo na kosambela mpe kobika kati na bonsomi. Babenganaki babotami ya mboka mpe bazwaki mabele yango. Mibali ya nguya lokola Washington mpe Lincoln batelemaki, kasi nsima ya mwa ntango, mibali misusu ya mpamba bakitanaki mibali wana ya lokumu, mpe mosika te Akaba moko atiamaki na kiti ya mokonzi ya mboka ná Yezabele moko nsima na ye mpo na kotambwisa ye. Ezali na ntango lokola oyo nde momemi-nsango ya Malaki asengeli koya. Bongo na mbula ya nsuka ya eleko, etumba ya Ngomba Kalemele ekoya. Botalá yango malamú sikawa mpo na komona yango kati na Liloba. Yoane azalaki motindami ya Malaki 3. Alonaki mbula ya liboso mpe abwakamaki na bibongiseli ya eleko na ye. Yesu ayaki mpe atalisaki nguya na Ye na Ngomba ya Mbongwana. Motindami ya mibale ya Klisto akolóna mpo na mbula na suka. Yesu akozala emoniseli ya nguya liboso na bibongiseli ná bindimeli ya bato, mpo ete Akoya mpo na kosunga Liloba na Ye mpe kokamata mwasi na Ye ya libala kati na konétolama. Komekama ya liboso azalaki Ngomba Kalemele; ya mibale ezalaki Ngomba ya Mbongwana; mpe ya misato ekozala Ngomba Siona.

Ezaleli ya kokamwa ya Mose, Eliya, mpe Yoane, oyo bazalaki kokima bato mpo na kofanda bango moko, ezalaki kobulunganisa bato mingi. Bayebaki te ete ezalaki bongo mpo nsango ya basakoli wana eboyamaki. Kasi mombóto esilaki kolonama, kolona esilaki. Kosambisama nde ezalaki koya na nsima. Basilaki kokokisa mosala na bango lokola elembo mpo na bato, na boye kosambisama nde ezalaki koya na nsima.

Nandimi engebene na Emoniseli 13:16 ete mwasi na libala akosengela kotika koteya, mpamba te nyama akosenga elembo na loboko to na elongi soki ndingisa ya koteya epesami. Bibongiseli bakozwa elembo, to bakotindama na makasi ete batika koteya. Bongo Mwana na mpate akoya mpo na Mwasi na Ye ya libala mpe Akosambisa mwasi na pite monene.

Sikawa bobosana te ete Mose abotamaki mpo na mosala moko boye, kasi akokaki kosala yango te kino azwaki makabo maye malingaki kopesa ye makoki ya kosala mosala yango. Asengelaki kokende na esobe mpe kozela kuna; Nzambe azalaki na ntango oyo Abongisaki. Esengelaki Falo moko boye na kiti na bokonzi, mpe bato basengelaki kolela mpo na limpa ya bomoi, liboso na Nzambe kotinda ye. Ezali mpe bongo lelo oyo.

Kasi tozali komona nini na mokolo na biso? Ebele ya bato bazali komonisa bilembo kino tozali na libota mobimba ya baluki bilembo oyo bayebi moke to bayebi eloko moko te na ntina ya Liloba, to na ntina na mosala ya solo ya Molimo ya Nzambe. Soki bamoni makila, mafuta mpe móto, bazali na esengo; ezali na ntina te oyo Liloba ya Nzambe elobi. Bapesaka simbisi na elembo nyonso, ata oyo ezali na Makomi te. Kasi Nzambe akebisaki biso na ntina na yango. Alobaki na Matai 24 ete na mikolo ya nsuka milimo wana mibale ekokokana mpenza na lolenge ete kaka baponami ya solo nde bakoyeba bokesenisa bango, mpamba te bobele bango nde bakopengwisama te.

Ndenge nini okoki kokesenisa milimo? Pesa bango bobele momekano ya Liloba. Soki balobi Liloba oyo te, bazali baoyo ya mabe. Ndenge zábolo akósaki basi ya libala mibale ya liboso, akomeka kopengwisa Mwasi ya Libala ya mokolo oyo ya nsuka, na komekáká kopusa ye ete amisangisa na bindimeli ya mangomba, to mpe átika mpenza Liloba mpo na kolanda elembo nyonso oyo ebongi na ye. Kasi Nzambe atikalá ata moke te kotia bilembo liboso na Liloba. Bilembo bilandaka Liloba, lokola ntango Eliya ayebisaki mwasi alambela ye liboso lipa, engebene na Liloba ya Nkolo. Ntango asalaki oyo Liloba elobaki, elembo

oyo ebongi eyaki. Yaká Liboso na Liloba bongo na nsima okomona likamwisi. Liloba mombóto epesameli makasi na Molimo.

Ndenge nini ekoki kosalema ete momemi-nsango oyo atindami na Nzambe ándima bobele eteni moko ya Liloba mpe aboya eteni mosusu? Mosakoli ya solo ya Nzambe, na ntango oyo ya suka, akosakola Liloba mobimba. Bibongiseli bakoyina ye. Maloba na ye makoki kozala makasi lokola oyo ya Yoane Mobatisi, oyo abengaki bango bitupa. Kasi baponami bakoyoka mpe bakobélema mpo na konétolama. Mombóto ya Bokonzi ya Abalayama, ná kondima lokola oyo ya Abalayama, ekokangama na Liloba elongo na ye, mpamba te bango nyonso baponamaki liboso.

Momemi-nsango ya mokolo ya nsuka akoya na ntango oyo Nzambe aponi. Lokola biso nyonso toyebi yango, tozali sikawa na ntango ya nsuka, mpamba te Yisalaele bazali kati na ekólo na bango. Akoya sikoyo na ngonga nyonso, engebene Malaki. Ntango tokomona ye, akomipesa mobimba na Liloba. Akolakisama (kotalisama kati na Liloba. Emoniseli 10: 7.) mpe Nzambe akotátola mosala na ye. Akosakola bosolo lokola Eliya mpe akobélema mpo na etumba ya Ngomba Siona.

Bato mingi bakososola ye mabe mpo ete bateyamaki Makomi na lolenge oyo bango bamonaka bosolo. Ntango ye akotelemela yango, bakondimela ye te. Ekozala kutu na basali mosusu ya solo ya Nzambe oyo bakozánga kososola momemi-nsango, mpo ete makambo mingi ebengamaki bosolo ya Nzambe na bakosi.*

Kasi mosakoli yango akoya, mpe lokola mobandisi ya koya ya yambo agangaki : "Tálá Mwana na Mpate ya Nzambe oyo alongolaka lisumu ya mokili," ndenge moko mpe mosakoli yango akoganga na ntembe te ete : "Tálá Mwana na Mpate na Nzambe oyo azali koya na nkembo ." Akosala yango, mpamba te lokola Yoane azalaki momemi-nsango ya bosolo epai na baponami, ndenge moko mpe ye akozala momemi-nsango ya nsuka epai na Mwasi-na-libala oyo aponami mpe abotami na Liloba.

KLISTO AZALI KOKUMISA LINGOMBA

Emoniseli 2:13

"Nayebi misala na yo, mpe esika ofandi, kutu esika kiti ya Satana ezali: mpe osimbi makasi Nkombo na Ngai, mpe owanganaki kondima na Ngai te, ata na mikolo ya Antipasi motatoli na Ngai ya sembo, oyo abomamaki kati na bino, epai Satana afandaka."

"Nayebi misala na yo." Wana ezali maloba ya ndenge moko oyo elobamaki na moko na moko ya bamemi-nsango nsambo na boyokani ná bato ya Nzambe na eleko moko na moko. Lokola balobeli yango na banzeté wana mibale ya vinyo (ya solo mpe ya lokuta), yango ekopesa esengo mpe kosepela na mitema ya etuluku moko, kasi esengeli kopesa nsómo kati na mitema ya etuluku mosusu. Mpo atako tobikisami na ngolu, kasi na misala te, lobiko ya solo ekobimisa misala; elingi koloba misala oyo esepelisaka Nzambe.

Yoane 3: 7,

"Bana mike, tika ete moto moko te ákosa bino; ye oyo ASALAKA boyengebene azali moyengebene, pelamoko Ye azali moyengebene."

Soki molongo oyo elingi koloba eloko moko boye, elingi koloba oyo moto ASALAKA, yango nde AZALI.

Yakobo 3: 11,

"Liziba ya mai ekoki nde kobimisa mayi ya elengi ná mayi ya bololo na esika moko ?"

Baloma 6: 2,

"Biso baoyo tosilá kokufa mpo na lisumu, ndenge nini tokoki lisusu kobika kati na yango?"

Matai 12:33-35

"Lobá ete nzete ezali malamú mpe mbuma na yango ezali malamú, to nzete ezali mabe mpe mbuma na yango ezali mabe; mpo ete nzete eyebanaka na mbuma na yango.

Bino bana na banyoka, bokoki koloba makambo malamú boni, wana bozali bato mabe? mpo ete moto nyonso abimisaka makambo oyo etondi na motema.

Moto malamú abimisaka makambo ya malamú oyo ezali na motema na ye; moto mabe abimisaka makambo ya mabe oyo ezali na motema na ye."

Sikawa soki moto abotami na Liloba (Abotami lisusu, abotami te na momboto oyo ebebaka, kasi na oyo ebebaka te, na nzela ya Liloba na Nzambe oyo ezali na bomoi mpe ekoumela seko. Petelo 1: 23) ye akobimisa Liloba. Mbuma to misala ya bomoi na ye ekotalisa lolenge ya nkona to ya bomoi oyo ezali kati

na ye. Yango wana misala na ye ekozala na boyokani na Makomi. Eh, boni bosolo oyo ekozala kokweisama ya somo likolo na Eleko ya Pelegamo! Ye oyo akokani na moto mosusu te Atélémi wana, mpe na loboko na Ye azali na mopanga mopotu ya mino mibale, Liloba ya Nzambe Mpe Liloba yango ekosámbisa biso na mokolo ya nsuka. Na ntembe te Liloba ezali kutu kosambisa sikawa, mpamba te esosolaka makanisi mpe mikano ya motema. Ekesenisaka makambo ya mosuni na makambo ya molimo. Ezali kokómisa biso mikanda ya bomoi oyo etángamaka mpe eyebani na bato nyonso mpo na nkembo ya Nzambe.

"Nayebi misala na yo." Soki moto moko azali kobanga ete akosepelisa Nzambe te, tiká ete ákokisa Liloba. Soki moto moko azali komituna soki akoyoka maloba oyo: "Osali malamú, moombo malamú mpe ya sembo", tika ákokisaka Liloba ya Nzambe na bomoi na ye, mpe akoyoka na ntembe te maloba wana ya masanzoli. Liloba ya bosolo ezalaki liséngami na ntango wana; ezali mpe liségami lelo oyo. Ezali na etindá mosusu te; ezali na mobeko mosusu te. Lokola mokili ekosambisama na moto moko, Yesu Klisto; ndenge moko mpe ekosambisama na Liloba. Soki moto moko alingi koyeba ndenge nini azali komibongisa, tiká asala lokola Yakobo apesaki likanisi: "Talá na talatala ya Liloba ya Nzambe."

"Nayebi misala na yo." Lokola Atelemaki wana elongo na Liloba, kotaláká bomoi na bango na pole ya mwango oyo Ye azalaki na yango mpo na bango, na ntembe te Asepelaki mingi, mpamba te bango mpe, lokola bato mosusu oyo bakufaki liboso, bayikaki mpiko na minyoko oyo bato mabe bazalaki konyokola bango, mpe bakobaki na esengo nyonso kokangama na Nkolo. Atako ezalaki mpasi kosalela Nkolo na bantango mosusu, nzokande bango basalelaki Ye mpe basambelaki Ye na Molimo mpe na bosolo. Kasi na mowiti ya lokuta ezalaki bongo te. Mawa mingi, bango baboyaki bomoi oyo etongami likoló ya Liloba mpe bakomaki na bongo kokende mosika mpe mosika na bosolo. Misala na bango ezalaki komonisa bozindo epai wapi bango bazindaki.

OSIMBI MAKASI NKOMBO NA NGAI

"Tokokende epai ya nani? Bobele Yo nde ozali na maloba ya bomoi na seko!" Batélemaki ngwi na ntango wana; batelemaki ngwi sikawa, kasi ezalaki te na ntina ya bobángi liwa, lokola bato oyo bazali kobika bomoi ezangá mbuma. Batelemaki ngwi na makasi na Ye, na bondimisi ya Molimo ete bazalaki moko kati na Ye. Bazalaki na boyebi ya solo ete masumu na bango masilaki kolimbisama mpe bazalaki komema nkombo ya "Moklisto" mpo na kotátola yango. Bayebaki mpe balingaki Nkombo yango oyo ezalaki likolo na nkombo nyonso. Mabolongo na bango mafukamaki liboso ya Nkombo wana. Minoko na bango eyambolaki yango. Nyonso oyo bazalaki kosala, bazalaki kosala yango na Nkombo na Nkolo Yesu. Batangaki Nkombo wana mpe bakendeke mosika na mabe, mpe lokola batelemaki ngwi, bamilengelaki sikawa mpo na kokufa mpo na Nkombo wana, bandimisamaki ete bakozwa lisekwa ya malamú koleka.

Kamata Nkombo na Yesu elongo na yo,
Mwana na mawa mpe ya bolozí.
Ekopesa yo esengo mpe kobondisama
Memá yango esika nyonso okokende.
Nkombo kitoko, O ya boboto,
Elikia ya mokili mpe esengo ya lola.

Na ekeke ya mibale, maloba oyo : "Tata, Mwana mpe Molimo Mosantu", esilaki komonisa "Bosato" epai ya bato mingi, mpe likanisi ya banzambe mingi oyo elobaka ete Banzambe bazali misato ekómaki liteya na lingomba ya lokuta. Eumelaki te, Nkombo yango elongólámaki, lokola mpenza esalemaki na eleko oyo, mpe na esika na yango, bibéngelo ya NZAMBE MOKO MONENE ekozwa esika ya NKOMBO, Nkolo Yesu Klisto. Atako bato mingi babwakaki Liloba, bayambaki liteya ya Bosato mpe bazalaki kobatisa na bibéngelo ya Bozambe, Etongá wana Moke bakóbaki kobatisa na Nkombo ya Yesu Klisto mpe na bongo bakangamaki na bosolo.

Lokola bato mingi bazalaki kotyola Nzambe, kokomisáká Ye banzambe misato, mpe kobongoláká Nkombo na Ye ya nkembo na bibéngelo, tokoki komituna soki bilembo mpe makamwisi oyo ezali elongo na Nkombo monene boye ekokóba kosalema kati na bato. Ya solo bilembo yango bimonisamaki na nguya mpe na lolenge ya kokamwa, kasi na ntembe te epai na mowiti ya lokuta te. Bato lokola Martin basalelamaki mingi mpe Nzambe atatolaki na ntina na bango na nzela ya bilembo mpe makamwisi, mpe na makabo ya Molimo Mosantu. Nkombo wana ezalaki naino na bokasi ndenge ezalaka ntango nyonso mpe ekozala ntango nyonso esika basantu bakumisaka Ye na nzela ya Liloba mpe na kondima.

OWANGANI KONDIMA NA NGAI TE

Kati na Misala 3:16, ntango batunaki Petelo lolenge nini likamwisi wana ya nguya esalemaki likoló na moténgumi oyo azalaki na ekuke kitoko, alimbolaki yango na lolenge oyo, *"Mpe Nkombo na Ye (Yesu) na nzela na kondima kati na Nkombo na Ye (Yesu) esili kokembisa moto oyo (moténgumi ya kala), εε, kondima oyo ezali na nzela (euti) na Ye (Yesu) esili kopesa ye (moto wana) bokolongónó ya nzoto liboso na bino nyonso."* Omoni, ezali bongo. Nkombo ya Yesu, mpe Kondima ya Yesu nde ememaki likamwisi yango. Petelo alobaki te ete ezalaki kondima na ye moko ya bomoto, ndenge moko mpe alobaki te ete

ezalaki nkombo na ye moko. Alobaki ete Nkombo ya Yesu oyo esalelamaki kati na kondima oyo euti na Yesu nde ekokisaki mosala wana ya nkembo. Ezali kondima wana nde Nkolo alobeli na Emoniseli 2:13. Ezalaki kondima na YE. Ezalaki te kondima KATI na YE. Kasi ezalaki kondima na YE MOKO oyo Ye apesaki na bandimi.

Baloma 12: 3

"Na kotaleláká ndenge Nzambe apesá moto na moto (engebene na molongo 1, bato bazali BANDEKO) emekeli ya kondima."

Baefese 2: 8,

"Bobikisami na ngolu, na nzela ya kondima, mpe yango (Kondima) euti na bino moko te, ezali likabo kouta na Nzambe."

Bongo elobami lisusu kati na Yakobo 2: 1,

"Bandeke na ngai (bósimba ete ye mpe azali kosolola na BANDEKO) bózala te na kondima YA (te na) Nkolo na biso Yesu Klisto nakoponapona bilongi."

Na eleko oyo ya Pelegamo, epai wapi bato bazalaki kotalela lobiko lokola eloko ya bomoto, batikaki bosolo oyo ete "Lobiko euti na Nkolo," -babwakaki liteya ya koponama mpe bafungolaki ekuke ya lingomba mpe ya bondeko na bango na moto nyonso oyo andimaki mateya na bango (ata soki Liloba elobi nini), na eleko oyo ezalaki kobeba nokinoki, batikalaki moke oyo bazalaki na epimelo ya kondima wana ya Nkolo na biso Yesu Klisto, mpe basalelaki kondima yango kaka te mpo na kosala makamwisi, kasi batelemelaki mpe baoyo bazalaki na mpiko ya koloba ete babikisamaki bobele mpo na kosangana na losambo moko. Bayebaki ete moto moko te akokaki mpenza kondima mpo na bomoi ya Seko mpe boyengebene ya Nzambe, kozanga ete ázala na meko ya bondimi ya Nkolo Yesu Yemei. Ndenge lingomba ya lelo etondi na bandimi ya makanisi oyo bandimaka mbotama na moseka, kosopama ya makila, bandimaka ete esengeli kokende na losambo mpe kolia elambo na Nkolo, kasi batikálá kobotama mbala ya mibale te, bongo mpe na eleko oyo ya misato, mokakatano moko wana ezalaki. Kondima ya bomoto ekokaki te na ntango wana, ekoki mpe te lelo oyo. Esengaka bondimi mpenza ya Mwana ya Nzambe ekóta na motema ya moto mpo ete moto yango akoka koyamba Nkolo ya nkembo kati ya tempelo oyo etongami na maboko te.

Yango ezalaki kondima oyo ezali na bomoi. "Nazali kobika na kondima ya Mwana na Nzambe." Polo alobaki te ete azalaki kobika na kondima kati na Mwana na Nzambe. Ezalaki kondima ya Mwana ya Nzambe nde epesaki ye bomoi mpe ebatelaki ye kati na bomoi ya elonga ya Boklisto.

Te, bawanganaki te ete lobiko ezalaki na nguya oyo eleki ya bato uta na ebandeli kino nsuka. Babatelaki na bomoi bosolo ya Nkombo na Ye mpe Kondima na Ye mpe bapambolamaki na Nkolo mpe batángamaki bato babongi na Ye.

ANTIPASI MOTATOLI NA NGAI YA SEMBO

Ezali na lisolo mosusu te kati na Liloba to kati na mikanda mosusu ya mokili, na ntina na ndeko oyo. Kasi na ntembe te, esengeli na yango kozala te. Ekoki na biso mpo na koyeba ete ye ayebanaki liboso mpe ayebanaki na Nkolo. Ekoki Mpenza mpo na biso komona ete bosembo na ye epai na Nkolo ekomami kati na Liloba ya bomoi. Azalaki Moklisto. Azalaki na Nkombo na Yesu. Azalaki na kondima ya Nkolo na biso Yesu Klisto mpe azalaki kati na baoyo bazalaki kobika na yango. Ayanolaki na maloba ya Yakobo oyo: "Bózala na kondima ya Nkolo na biso Yesu Klisto na koponapona bato te." Lokola atondaki na Molimo Mosantu ndenge Etieni azalaki; azalaki koponapona bato te, azalaki kobanga moto moko te; mpe ntango etumbu ya liwa ekweyelaki bato nyonso oyo balingaki kokamata Nkombo wana mpe kotambola kati na kondima ya Yesu Klisto, ye atelemaki ngwi na ngámbo ya baoyo baboyaki kozonga nsima. Solo, akufaki, kasi lokola Abele, azwaki litatoli uta na Nzambe (nkombo na ye ekomami kati na Liloba), mpe atako akufaki, mongongo na ye ezali kokóba koloba kati na nkasa ya Búku ya Nzambe. Martiru mosusu ya sembo amemamaki na bopemi na ye. Kasi Satana alongaki te na ntango wana, ndenge kaka alongaki te ntango abomaki Mokonzi ya Kimya, mpamba te lokola satana abotolamaki biloko nyonso na ekulusu, bongo mpe sikawa, makila ya Antipasi ezali kobeleva na bankáma mosusu oyo bakokamata bikulusu na bango mpe bakolanda Ye.

ESIKA KITI YA BOKONZI YA SATANA EZALI

Ntina oyo ezali eteni ya masanzoli ya Molimo ezali mpo ete basoda wana ya mpiko ya ekulusu bazalaki kolónza Satana kaka na katikati ya ndako esika azali na kiti na ye ya bokonzi. Bazalaki kolónza etumba na nzela ya Nkombo mpe Kondima ya Yesu na katikati Mpenza ya molako ya bakambi ya molili. Oyo nde maloba ya lokumu ya kokamwa! Lokola bilombe ya Davidi oyo bakotaki epai na banguna mpo na komemela Davidi mai oyo ekosilisa mposa na ye ya mai, ndenge moko mpe bilombe wana ya kondima bakotaki kati na esika makasi ya bokonzi ya Satana awa na mabelé, mpe na mosala na bango ya

kosakola mpe ya kolendisana, bamemaki mai ya lobiko na baoyo bazalaki kofanda na molili ya kufa.

Nzokande, atako maloba oyo matali kiti ya bokonzi mpe bokonzi ya Satana mazali eteni ya masanzoli ya Nzambe mpo na baponami na Ye, kasi mazali mpenza ebandeli ya kosambisama ya mabe oyo esili kozwa bokonzi kati na lingomba.

PELEGAMO: *Kiti ya bokonzi mpe efandelo ya Satana.* Mpo na bato mingi, maloba yango ezalaki kaka elilingi, kasi ezalaki te makambo oyo eleká. Kasi yango ezali mpenza solo mpe makambo ya kala mazali komonisa yango. Pelegamo ezalaki mpenza kiti ya bokonzi mpe efandelo ya Satana. Likambo yango esalemaki boye:

Na ebandeli, Pelegamo ezalaki te esika oyo Satana azalaki kofanda (na oyo etali makambo ya bato). Babilone ezalaki ntango nyonso, ézala na ndimbola ya solosolo to ya elilingi, esika na ye ya koyangela. Ezalaki na engumba Babilone nde losambo ya Satana ebandaki. Ebandeli 10: 8-10, *"Kushi abotaki Nimilodi; ye abandaki kozala moto na nguya, na mokili."* Azalaki mobomi-nyama ya nguya liboso ya Nkolo. *Mpe bokonzi na ye ebandaki na Babele, Eleke, Akadi mpe Kalene, na mokili ya Sinala."*

Ebandeli 11: 1-9,

"Mokili mobimba ezalaki na monoko moko, mpe elobeli moko.

Mpe esalemaki ete ntango bazalaki kotambola kouta na ebimelo na ntango, bakutaki mabele patatalu na mokili ya Sinala, mpe bafandaki kuna.

Balobanaki bango na bango: "Boya, tósala babiliki mpe tótumba yango na móto". Boye basalelaki babiliki lokola mabanga, mpe gudro lokola potopoto.

Balobaki lisusu: Boya! Tika tomitongela engumba mpe linóngi oyo nsongé na yango ekokóma kino na likoló; mpe tika tomisalela nkombo ya lokumu, noki te tópalangana likolo lya etando ya mabele mobimba.

Bongo Nkolo akitaki mpo na komóna engumba ná linóngi, oyo bana ya bato batongaki.

Mpe Yawe alobaki : Talá, bazali libota moko mpe bango nyonso bazali na monoko moko, mpe oyo nde mosala oyo basali; mpe sikawa eloko moko te ekopekisa bango kosala oyo bazali kokana kosala.

Tókende! Tókita, mpe kuna tóbulunganisa monoko na bango mpo ete básosola elobeli ya moko na mosusu te.

Bongo Yawe apalanganisaki bango longwa na esika wana kino na mokili mobimba; mpe batikaki kotonga engumba.

Yango wana nkombo na yango ebengami Babele; mpo ete Nkolo abulunganisaki monoko ya mabele mobimba: mpe longwa na esika wana, Nkolo apalanganisaki bango na etando ya mokili mobimba."

Babele ezali nkombo ya kala ya Babilone. Yango elimboli mobulungano. Yango ebandisamaki mpenza na Kushi, mwana ya Hama, kasi ememamaki na bokonzi ya nguya mpe ya nkembo na nse ya mwana na ye, Nimilode, mobomi-nyama ya nguya. Nimilode, engebene lisoló ya Ebandeli 11, mpe lisusu engebene mikanda ya makambo ya kala ya mokili, akanaki kokokisa makambo misato. Alingaki kotonga ekólo moko ya makasi, mpe akokisaki yango. Alingaki kopalanganisa makambo ya kosambela ya ye moko, mpe asalaki yango. Alingaki amisalela nkombo ya lokumu, akokisaki mpe yango. Misala na ye mizalaki Mpenza minene na lolenge ete bokonzi ya Babilone ebéngamaki motó ya wolo kati na biyangeli nyonso ya mokili. Koloba ete losambo na ye ezwaki lokumu mingi etalisami polele na ndenge Makomi ekokanisi yango mpenza na satana kati na Yisaya Mokapo 14, mpe na Emoniseli Mikapo 17 mpe 18. Mpe na nzela ya masoló ya makambo ya kala tokoki komonisa ete yango epalanganaki na mokili mobimba mpe ezali moboko ya losambo nyonso ya bikeko, mpe motó ya masapo, atako banzambe na bango bazali na bankombo ndenge na ndenge na bitúká ndenge na ndenge ya mokili, na kolanda minoko oyo bato balobaka. Ezali na ntina te koloba ete amisalelaki nkombo ya lokumu mpo na ye moko mpe mpo na balandi na ye: ya solo, ntango nyonso oyo eleko oyo ya lelo ekokóba (kino Yesu akomimonisa epai ya bandeko na Ye) akosambelama mpe akopesama lokumu, kasi na nkombo ekeseni na Nimilodi, mpe kati na tempelo oyo ekeseni mwa moke na oyo bazalaki kosambela ye na ebandeli.

Lokola Biblia elobelaka masolo ya bikólo mosusu na bozindo te, ekozala na ntina ete tólukaluka na mikanda ya ntango ya kala mpo na kozwa eyano na biso mpo na koyeba ndenge nini Pelegamo ekómaki efandelo ya lingomba ya Satana ya Babilone. Liziba monene ya koyeba makambo yango ekozala na mikanda ya mimesano ya Baezipito mpe ya Bagreke. Ntina ezali ete Ezipito ezwaki siansi mpe matematiki na yango epai na Bakaladi mpe Gresu, na gala na yango ezwaki yango epai na Ezipito.

Sikawa lokola banganga-nzambe bazalaki na mokumba ya koteya siansi wana, mpe lokola basiansi yango ezalaki kosalelana na boyokani na makambo ya kosambela, tosili koyeba ndenge nini lingomba ya Babilone ekómaki makasi na bikólo wana mibale. Ezali mpe solo ete ntango nyonso oyo ekólo moko elongaki ekólo mosusu, na nsima ya mwa ntango, esambeli ya molongi ekómaka esambeli ya moto oyo alongami. Eyebani malamumu ete Bagreke bazalaki na bilembo ya Zodiake kaka ndenge moko na oyo ya bato ya Babilone; mpe ezwami na mikanda ya Ezipito ya kala ete Baezipito bapesaki boyebi na bango ya losambo ya banzambe mingi na Bagreke. Na boye mabombami ya Babilone epalanganaki ekólo na ekólo kino emonanaki na Loma, na Chine, Inde, mpe ata na Amerika ya Nordi mpe ya Sudi tozali kokuta lolenge moko wana mpenza ya kosambela.

Masoló ya kala mazali na boyokani na Biblia na likambo oyo ete losambo wana ya Babilone ezalaki mpenza te esambeli ya ebandeli ya bato ya liboso na mokili. Ezalaki lingomba ya liboso oyo ekendeki mosika na kondima ya ebandeli; kasi yango moko ezalaki lingomba ya liboso te. Bato na mayele ya mambi ma kala lokola Wilkinson mpe Mallett basili kopesa bilembeteli ya polele, oyo bizali na moboko likoló na mikanda ya kala, ete na ntango ya kala, bato nyonso ya mokili bazalaki kondima NZAMBE MOKO, Oyo aleki nyonso, Oyo azali seko, Oyo amonanaka te, Oyo azalisaki biloko nyonso na nzela ya Liloba ya monoko na Ye, mpe oyo na ezaleli na Ye azalaki na bolingo, na boboto mpe na boyengebene. Kasi, lokola Satana azali ntango nyonso kobebisa nyonso oyo akoki kobebisa, tomoni ete azali kobebisa makanisi mpe mitema ya bato mpo báboya solo. Lokola alukaka ntango nyonso ete bato básambela ye lokola nde azalaki Nzambe kasi mosali mpe ekelamu ya Nzambe te, amemaki losambo mosika na Nzambe mpe abendaki yango epai na ye moko mpo ete na nsuka bato bakumisa ye. Na ntembe te, akokisaki mpenza mposa na ye ya kopalanganisa esambeli na ye na mokili mobimba. Nzambe amonisaki yango polele kati na Mokanda ya Baloma: "Wana eyebaki bango Nzambe, bakumisaki Ye te lokola Nzambe, kino babungaki nzela kati na makanisi na bango, mpe mpo na molili ya mitema na bango, bandimaki esambeli ya lokuta kino na kosambela bikelamu, kasi Mozalisi te."

Bóbosana te, Satana azalaki ekelamu ya Nzambe (Mwana na Ntongo). Na boye tozali komona ete esika liboso solo epalanganaki kati na bato, mpe bato nyonso bakangamaki na solo wana moko, mokolo moko eyaki wana etuluku moko monene ya bato oyo batikaki Nzambe mpe bapalanganisaki lolenge moko ya kosambela ya diabulu na mokili mobimba. Mambi ma kala ezali kotalisa ete bato ya libota ya Semi oyo batikalaki na ngámbo ya bosolo oyo ebongwanaka te batelemelaki makasi bato ya libota ya Kama oyo batikaki solo mpe balandaki lokuta ya Zábolo. Tozali na ntango te mpo na kolobela yango; tozali kolobela yango bobele mpo ete bókoka komona ete ezalaki na lolenge kaka mibale ya kosambela, mpe oyo ya mabe epanzanaki mokili mobimba.

Kosambela Nzambe bobele moko ekómaki ya banzambe mingi na Babilone. Lokuta mpe mabombami ya zabolo etombwamaki mpo na kotélemela bosolo mpe mabombami ya Nzambe na engumba yango. Satana akómaki mpenza nzambe ya mokili oyo mpe aséngisaki bato oyo akosaki ete básambela ye, mpe yango ememaki bango bándima ete azali solo Nkolo.

Losambo ya banzambe mingi ya monguna ebandaki na liteya ya bósato. Ezalaki mosika kuna na ntango ya kala nde likanisi ya "bato misato kati na Nzambe moko" ebandaki. Ezali mpenza likambo ya kokamwa ete bato ya teoloji ya mikolo na biso bamoni yango te; na ntembe te bakosami na satana lolenge moko na bankóko na bango, bazali kokóba kondima ete bato bazali misato kati na Bonzambe. Bolakisa biso esika bobele moko kati na Makomi epai wapi liteya yango endimami. Ezali likambo ya kokamwa te ete na ntango bakitani ya Kama bakobaki nzela na bango kati na losambo ya satana oyo etongami likoló na likanisi ya banzambe misato, ezali na elembo ata moko te oyo ezali kotalisa bakitani ya Semi kondima likambo ya motindo wana to kozala na molulu moko ya kosambela oyo ekokani na wana? Ezali likambo ya kokamwa te ete Baebete bandimaki ete, "Yoka, Ee Yisalaele, Nkolo Nzambe na yo azali Nzambe MOKO", soki ezalaki na bato misato kati na Bonzambe? Abalayama, mokitani ya Semi, na Ebandeli 18 amonaki bobele Nzambe moko ná banje mibale.

Sikawa ndenge nini bosato yango etalisamaki? Bazalaki kotalisa yango na lolenge ya liyemi ya mbata-isáto ikokani, kutu ndenge etalisami na Loma lelo oyo. Likambo ya kokamwa, Baebete bazalaki na likanisi ya motindo wana te. Boye, nani nde azali na elonga? Ezali Baebete to bato ya Babilone? Na Azia, likanisi ya banzambe mingi oyo elobaka, banzambe misato kati na moko, etalisami na ekeko oyo ezali na mitó misato likolo na nzoto moko. Atalisami lokola mayele misato. Na Inde, bazwaki yango na mitema na bango ete batalisa ye lokola nzambe na mitindo misato. Yango ezali solo teoloji ya mikolo na biso. Na Japon ezali na ekeko moko monene ya Buda oyo ezali na mitó misato, lokola ekeko oyo tolobelaki liboso.

Kasi oyo ezali komonisa polele koleka kati na yango nyonso ezali oyo etalisi likanisi ya bosato ya Nzambe na nzela ya makambo misato oyo : 1 Motó ya mobangé mobali oyo azali elilingi ya Nzambe Tata, 2 Zólongánó moko oyo kati na mabombami elingaki koloba "Momboto", oyo na gala na yango elingi koloba Mwana. 3 Mapapu mpe mokila ya ndeke (ebenga). Talá malakisi ya Tata, Mwana mpe Molimo Mosantu, bato misato kati na Bonzambe, bosato ya solo. Okoki komona likambo moko wana na Loma. Sikawa tika natuna mbala moko lisusu; ezali likambo ya kokamwa te ete zabolo mpe basambeli na ye bazalaki mpenza na bosolo mingi oyo emonisami koleka tata ya kondima, (Abalayama) mpe bakitani na ye? Ezali likambo ya

kokamwa te ete basambeli ya Satana bayebaki makambo mingi na ntina na Nzambe koleka bana ya Nzambe? Nzokande yango nde bato ya teoloji ya mikolo na biso bazali koluka koyebisa biso ntango balobaka na ntina na bosato. Kobanda sikawa, bóbosana likambo oyo te, mikanda oyo mizali solo, mpe likambo oyo lizali solo: Satana azali mokosi mpe tata na lokuta, mpe ntango nyonso amemi pole moko boye, ezali kaka lokuta. Azali mobomi. Mpe malakisi na ye ya bosato esili kobebisa ebele ya bato mpe ekokoba kobebisa kino Yesu akoya.

Engebene na mambi ma kala, ezwaki ntango molai te mpo mbongwana esalema na likanisi oyo ya Tata mpe Mwana mpe Molimo Mosantu. Satana amemaki bango mokemoke mosika na bosolo. Likanisi ya Bonzambe oyo ebimaki ezalaki sikawa : 1 Tata ya seko, 2 Molimo ya Nzambe ekoti na nzoto kati na mama ya MOTO. (Yango ezali kotinda bino bokanisa?) Mwana ya Bonzambe, mbuma ya bokotI kati na nzoto wana, (momboto ya Mwasi).

Kasi Zabolo asepeti te. Alongi naino te ete bato basambela ye, loba kaka na lolenge ya polele te. Na yango, azali kokoba kobenda bato mosika koleka na bosolo. Na nzela ya mabombami na ye, amonisi epai na bato ete lokola Nzambe, tata monene oyo amonanaka te, amitungisaka te na makambo ya bato, kasi atikalaka kimya na ntina na bango, na yango ekozala malamumu mpo na bango mpe kosambela ye na kimya nyonso. Na koloba solo, yango elingi koloba koboya kotalela ye na ndenge oyo ekoki, soki te koboya ye mobimba mpenza. Malakisi yango epalanganaki mpe na mokili mobimba, mpe lelo oyo na Inde okoki komona ete batempelo oyo batongá mpo na mozalisi monene, nzambe oyo alobaka te, ezali mingi te.

Lokola ezalaki na ntina te kosambela tata-mozalisi, ezalaki mpenza na ndenge ya bomoto ete losambo ebalukaki epai na "Mama mpe Mwana" lokola biloko ya kosambela. Na Ezipito, ezalaki mpe na lisanga moko wana ya mama ná mwana oyo babengamaki Isis ná Osiris. Na Inde, babengamaki Isi ná Iswara. (Botáala ata bokokani ya bankombo.) Na Azia ezalaki Cybele mpe Deoius. Na Loma mpe na Grèce, basalaki mpe bongo. Na Chine mpe lokola. Na yango, kanisá ndenge bamisionele mosusu ya Lingomba Katoliko ya Loma bakamwaki ntango bakómaki na Chine mpe bakutaki kuna ekeko ya Malia ná Mwana, na kongenga ya pole oyo ezalaki kobima na motó ya mwana yango. Ekeko wana ekokaki mpe na yango kopesama na esika ya oyo ezali na Vatican, bamonaki bobele bokeseni moke na elongi.

Ebongi na biso sikawa koluka koyeba mama mpe mwana ya ebandeli. Nzambe-mwasi-mama ya liboso ya Babilone ezalaki Semiramis, oyo azalaki kobengama Rhea na mikili ya esti. Na maboko na ye amemaki mwana mobali, oyo atako azalaki naino mwana moke, elobami ete azalaki molai, makasi, kitoko mpe azalaki mingimingi kobenda basi. Na Ezekiele 8: 14 babengaki ye Tamuzu. Kati na bakomi ya kala, bazalaki kobenga ye Bacchus. Mpo na bato ya Babilone, azalaki Ninus. Yango elimboli likambo oyo ete azalaki kotalisama lokola mwana moke oyo bamemi na maboko mpe na mbala moko azalaki komonana lokola moto monene mpe ya nguya, yango wana ayebani lokola "Mobali-Mwana". Moko na bibiangelo na ye ezalaki "Mobali ya Mama", mpe na Inde, esika bango mibale bayebani na nkombo ya Iswara ná Isi, ye (mobali) atalisami lokola mwana moke na mabele ya mwasi na ye moko.

Soki tokokanisi makambo ya kala na lisoló ya buku ya Ebandeli, tokoki koloba na ntembe te ete Ninus oyo azali Nimilode oyo Biblia elobeli. Pompéi alobaki ete: "Ninus, mokonzi ya Asulia, abongolaki bomoi ya kimya ya bato ya kala na mposa ya kolóngá bikólo misusu.. AZALAKI MOTO YA LIBOSO OYO ABANDAKI KOBUNDISA BAZALANI NA YE. Alóngaki bikólo nyonso banda na Asulia tii na Libia mpamba te bato yango bayebaki mayele ya etumba te." Diodore alobi ete : " Ninus azalaki mokonzi ya kala koleka bakonzi ya Asulia oyo balobelami na masoló ya kala. Lokola azalaki na ezaleli ya bitumba, ayekolisaki bilenge mibali mingi na bozindo mayele ya bitumba. Amemaki etuka ya Babilone na nse na ye moko atako engumba ya Babilone ezalaki naino te." Na bongo tozali komona ete Ninus oyo abandaki kokóma na nguya na Babilone, atongaki Babele mpe alongaki Asulia, akómaki mokonzi na yango, mpe na nsima akobaki kobotola ba mboka mosusu ya minene oyo bafandi na yango bayebaki kobunda bitumba te mpe bazalaki kobika bomoi ya kimya, ndenge Pompéi alobaki.

Nzokande, Ebandeli mokapo 10, elobi na ntina na boyangeli ya Nimilodi ete:

"Mpe ebandeli ya bokonzi na ye ezalaki Babele, Ereke, Akadi, mpe Kalene na mokili ya Sinale. Na mokili wana Asule abimaki mpe atongaki Ninive, Kala, mpe bongo na bongo."

Kasi babóngoli basalaki libunga na ndenge babongoláki Asule lokola nkombo, mpo ezali likelelo, mpe na Bakalade elimboli 'kokómisa makasi.' Na yango, ezali Nimilodi, oyo nsima ya kokómisama makasi (atelemisaki bokonzi na ye na kotongáká limpinga ya liboso ya mokili oyo ayekolisaki na nzela ya ngalasisi ya etumba mpe ya masengami makasi mpo na koboma banyama) akendeki mosika koleka Sinale elongo na limpinga na ye ya makasi mpe akonzaki bikólo mpe atongaki bingumba lokola Ninive, oyo epesamaki nkombo na ye, mpamba te ata lelo eteni moko monene ya bitika ya engumba yango ebengami Nimilode!

Lokola toyebi soki Ninus azalaki nani, tosengeli sikawa koyeba soki tata na ye azalaki nani. Engebene mambi ma kala, ezalaki Bel, mobandisi ya Babilone. (Sikawa esengeli koyeba ete Bel nde abandisaki yango na ndenge oyo ete ye nde abandaki likambo yango mobimba, nzokande ezalaki mwana na ye, Ninus, nde afandisaki yango, azalaki mokonzi na yango ya liboso, mpe bongo na bongo.) Kasi engebene Makomi,

tata ya Nimilodi ezalaki Kushi: "Kushi abotaki mpe Nimilodi." Ezali kaka bongo te, kasi tomoni ete Kama abotaki Kushi. Nzokande, na bonkóko ya Baezipito Bel azalaki kobéngama Hermes, mpe Hermes elingi koloba : "MWANA YA KAMA". Engebene masoló ya kala, Hermès azalaki mosakoli monene ya losambo ya bikeko. Azalaki molimboli ya banzambe. Nkombo mosusu oyo bazalaki kobenga ye ezalaki Mercure. (Bótánga Misala 14:11-12)

Hyginus alobi boye na ntina na nzambe wana oyo ayebanaki na bankombo ndenge na ndenge lokola Bele, Hermes, Mercure, mpe bongo na bongo ete : " mpo na ntango molai, bato babikaki na nse ya boyangeli ya Yova (Yova ya Loma te, kasi Yehova ya Baebele oyo azalaki liboso ya lisoló ya Bato na Loma) kozanga bingumba mpe kozanga mibeko, mpe bango nyonso bazalaki koloba lokótá moko. Kasi nsima na yango Mercure (Bele, kushi) alimbolaki maloba ya bato (yangó wana babengaka molimboli Herméneute) mpe akabolaki bikólo. Nsima na yango matata ebandaki." Yangó emonisi ete Bele to Kushi, tata ya Nimilodi, azalaki na ebandeli mokambi oyo amemaki bato mosika na Nzambe ya solo mpe alendisaki bato lokola "molimboli ya banzambe", ete bándima lolenge mosusu ya kosambela. Alendisaki bango ete bákende liboso na linóngi oyo mwana na ye azalaki mpenza motongi na yango. Elendiseli wana ememaki mobulungano mpe bokabwani ya bato, na yango ye azalaki mbala moko "molimboli mpe mobulunganisi".

Na bongo, Kushi azalaki tata ya losambo ya banzambe ebele mpe ntango bato bakómisaki bato banzambe, na ntembe te, ye nde akómaki tata ya banzambe. Sikawa Kushe azalaki kobengama Bele. Mpe Bele azalaki Janus na masapo ya Balóma. Atalisami lokola moto oyo azali na bilongi mibale mpe asimbi lingenda oyo na yango abulunganisaki mpe "apalanganisaki" bato. Ovid akomaki ete Janus alobaki na ntina na ye moko boye : "bato ya kala bazalaki kobenga ngai Kaos". Na yango tomonni ete Kushi oyo alobelami kati na Biblia, moto ya liboso oyo atombokelaki losambo ya Nzambe moko, abengamaki Bele, Belus, Hermes, Janus, mpe bongo na bongo, kati na bato ya ntango ya kala. Azalaki koloba ete amemelaka bato bimoniseli mpe bandimbola oyo euti na banzambe. Na kosaláká bongo, asalaki ete nkanda ya Nzambe épalanganisa bato, komemáká bokabwani mpe mobulungano.

Na boye, kino sikawa tosili komona epai wapi banzambe mingi to kosambela banzambe mingi eutaki. Kasi bino bomoni mpe ete tokutaki lisusu ete elobami na ntina na mobali moko na nkombo Kushi oyo abengamaki "tata ya banzambe"? Bomoni malamú awa, motó ya kala ya masapo ya ntango na kala, ete banzambe bamimonisaka na bato? Kuna nde esika losambo ya bankóko euti. Na yango, tokoki bobele kotalela makambo ya kala mpo na koyeba soki losambo ya bankóko ezali nini. Nzokande, emonanaki ete Kushi nde abandisaki losambo ya banzambe misato: tata, mwana mpe molimo. Banzambe misato oyo bango nyonso bakokani. Kasi ayebaki ete mombóto ya mwasi esengelaki koya, na yango esengelaki kozala na mwasi moko ná mombóto na ye. Yangó esalemaki ntango Nimilodi akufaki. Semiramis, mwasi na ye, akómisaki ye nzambe, mpe na bongo amikómisaki ye moko mama ya mwana mpe lisusu mama ya banzambe. (Kaka mpenza ndenge lingomba ya Loma ekómisi Malia nzambe. Balobaka ete azalaki na lisumu te mpe azalaki mama ya Nzambe.) Ye (Semiramis) abengaki Nimilode "Zeroashta", elingi koloba: "Momboto ya mwasi oyo elakamaki".

Kasi eumelaki te, mwasi abandaki kobenda likebi mingi koleka mwana, mpe kala te, ye nde bakomaki kotálisa lokola azali konyata nyoka na nse ya makolo. Babengaki ye "mokonzi-mwasi ya likoló" mpe bakómisaki ye Nzambe. Ezali mpenza lokola lelo oyo wapi Malia, mama na Yesu, atombolami kino na bozangi kokufa mpe sikawa kobanda na sanza ya libwa 1964 likita ya Vatican ezali komeka kopesa Malia ezaleli oyo azali na yango te, mpo balingi kobénga ye, " Malia Molobeli", " Malia Mama ya bandimi nyonso," to " Mama ya Lingomba". Soki ezalaki na lingomba moko oyo ezalaki kosambela bankóko na lolenge ya Babilone, ezali bongo Lingomba ya Loma.

Ezali bobele losambo ya bankóko te nde ebotamaki na Babilone, kasi lisusu losambo ya biloko bizalisami. Ezalaki na Babilone nde bazalaki kokokanisa banzambe na bango na moi, na sanza, mpe bongo na bongo. Eloko ya ntina mingi kati na biloko bizalisami ezalaki moi, oyo ezali na likoki ya kopesa pole mpe molunge, mpe oyo moto amonaka lokola libungutulu ya móto na likoló. Na yango, nzambe monene asengelaki kozala nzambe moi oyo babengaki Baala. Mbala mingi, bazalaki kotalisa moi lokola libungutulu ya móto mpe nkala te, zingazinga ya móto wana nyoka moko ebimaki. Eumelaki te kino nyoka ekómaki elembo ya moi mpe bato bakómaki kosambela yango. Na bongo mposa ya motema ya Satana ekokisamaki. Bazalaki kosambela ye lokola Nzambe. Kiti na ye ya bokonzi ekomaki makasi. Baombo na ye bazalaki kofukamela ye. Kuna na Pelegamo, bazalaki kosambela ye na lolenge ya nyoka oyo azali na bomoi. Nzete ya boyebi malamú ná mabe, oyo sikawa emonisami na lolenge ya nyoka ya bomoi, ezimbisaki kaka Eva te, kasi mpe bato mingi.

Kasi ndenge nini Pelegamo ekómaki efándelo ya Satana, soki Babilone nde ezalaki kiti? Tokozwa lisusu eyano kati na mambi ma kala. Ntango Babilone ekweyaki na maboko ya Bamede mpe Baperse, nganganzambe-mokonzi, Atalasi akimaki engumba mpe akendaki na Pelegamo elongo na banganga-nzambe na ye mpe mabombami ya bulee. Kuna, atyaki bokonzi na ye libándá ya boyangeli ya Loma, mpe alongaki, na lialisi ya Zabolo.

Na yango, oyo ezali na bokuse mpenza lisolo ya lingomba ya Babilone, mpe ndenge ekómaki na Pelegamo. Na ntembe te mituna mingi mitikali kozanga biyano, mpe na ntembe te mingi koleka ekokaki kolobama mpo na kopesa biso pole, kasi oyo ezali te mpo na koyekola makambo ya kala, kasi ezali nde lisungi mpo na boyekoli ya Liloba.

KOFUNDA

Emoniseli 2:14-15

"Nzokande ezali na mwa makambo oyo Ngai nazali kopamela yo na ntina na yango : mpo ezali kuna na bato oyo bakangámá na mateya ya Balama, oyo alakisaki Balaki ete atya libanga ya kobéta libaku liboso na bana na Yisalaele ete bálya biloko bipesami mbeka na bikeko mpe ete básala pite.

Bobele bongo, yo mpe ozali na baoyo bandimaka mateya ya Banikolaiti, oyo Ngai nayinaka."

Na Eleko oyo ya Pelegamo, Nkolo azali kolobela polele mateya mibale oyo Ye ayinaka : 1. Malakisi ya Balam,a oyo ekotisaki losambo ya bikeko mpe misala ya mbindo na Yisalaele, kuna na Baala-Peolo, mpe 2 Malakisi ya Banikolaiti, oyo ezalaki kaka misala na Eleko Ya Efese. Soki tosangisi maloba wana ya kofunda ná likambo oyo ete Azalaki kolobela mingi Pelegamo lokola efándelo ya Satana, tokoki mpenza kosukisa na pete mpe na bosembo ete na lolenge moko to mosusu, esambeli ya Babilone esanganaki na boklisto.

Sikawa, oyo ezali bobele likanisi mpamba te, kasi ezali likambo ya solo oyo tokomonisa na kozongeláká makambo ya kala kino pene na mobu 36 nsima na liwa ya Klisto mpe kokende kino na Likita monene ya Nicée na mobu 325. Ntango baklisto (mingimingi Bayuda ya kobotama) bapalanganaki mosika longwa na Yelusaleme, bakendaki bipai binso mpo na kosakola Nsango Malamu, mingi mpenza kati na biyanganelo. Na yango, na kati ya mibu misato, to pene na mobu 36 nsima na liwa ya Klisto, Nsango malamumu ememamaki na Loma na Junius mpe Andronique, oyo engebene Baloma 16:7 bazalaki bantoma. Kuna, mosala yango ekendeki liboso mpo na bambula mingi, kino ntango kowelana oyo ezalaki ntango nyonso kati na Bayuda etindaki mokonzi Claude ábengana bango na Loma. Lokola Bayuda babenganamaki na engumba wana, moboko ya lingomba wana ya moke ebukanaki mpenza. Ekoki kozala ete ata bampaka bazalaki Bayuda mpe na bongo basengelaki kokende. Etongá elingaki kozala na mokengeli te mpe lokola Liloba ekomamaki te lokola lokola motambwisi, etongá moke wana ezalaki na likama monene ya kopéngwa to kotondisama na bafilozofe mpe na bapakano ya ntango wana. Ná ba mbwa ya zamba ya mabe oyo bazalaki kotambolatambola, mpe molimo ya motemeli ya Klisto oyo ebimisamaki, tomoni uta na masolo ma kala ete mwa lingomba oyo ya Loma epengwaki mpenza na kozanga elikya, mpe ebandaki kokotisa milulu ya bapakano na nse ya bibéngeli ya boklisto.

Lokola eleko ya kobengana bango eumelaki mpo na mibu 13, babandisi na yango, Junius mpe Andronicus, bazongaki te kino na mobu 54 nsima na liwa ya Klisto. Kanisá naino nsomo na bango, ya kokuta lingomba ná ebéngelo ya Boklisto, nzokande ezalaki mpenza ya bapakano. Na kati ya ndakonzambe ezalaki na bitumbelo esika bazalaki kotumba mpaka ya malasi mpe kosala milulu ya bapakano likoló na yango. Lokola bakokaki te kopusana penepene ya bakambi oyo batyamaki na lingomba yango, bango babandaki lingomba ya sika, to Lingomba ya Mibale ya Loma, elongo na mwa ndambo ya bato oyo bamekaki kotikala sembo. Nzambe na ngolu na Ye azalaki kosala kati na bango na nzela ya bilembo mpe ya makamwisi, na boye lingomba ya misato ebandaki. Mpe atako bapamelaki Lingomba ya Liboso ete ezalaki ya bopakano kasi ezalaki ya boklisto te na lolenge na yango ya kosambela, yango eboyaki kotika ebyangelo na yango, kasi ETIKALAKI mpe EZALI NAINO Lingomba ya Liboso ya Loma—Lingomba Katoliko ya Loma.

Nzokande, mingi kati na biso bazali na likanisi ya mabe ete bato nyonso oyo bamibengaka baklisto bakozala eloko oyo zabolo akobundisa mpe na ntina na yango bakonyokwama mingi na bokulaka ya mabe. Kasi ezali bongo te. Lingomba wana ya liboso ebandaki kokóla mpe bato bayikanaki mingi na lolenge ete bakonzi ya mboka mpe basali mosusu ya Leta bakómaki mpenza kosepela na lingomba yango mpo na koluka matomba ya politiki.

Na yango, ntango bakambi ya Lingomba ya Yambo na Loma bamimonaki ete bazali na litomba, basalalaki libaku yango mpo na kotinda bokulaka ete etelemela baklisto ya solo mpe basengaki ete bányokola bango longola kaka soki bakoti na etonga na bango. Moko na baepiskópo yango ya Lingomba ya Liboso ya Loma ezalaki Anicet, oyo abikaki na ekeke ya mibale mpe azalaki na bomoi na eleko moko na Polycarpe.

Ntango Polycarpe, moto oyo azalaki na lokumu mingi, ayokaki ete Lingomba ya liboso ya boklisto ya Loma ekótaki na milulu ya bapakano mpe ebebisaki bosolo ya Nsango Malamu, akendaki kuna mpo na kobondela bango ete bábwana. Amonaki bango bafukami liboso ya bikeko oyo ezalaki na bankombo ya bantoma mpe ya basantu. Amonaki bango kopelisa babuji mpe kotumba mpaka ya malasi na etumbelo. Amonaki bango kosepela Elekeli na nse ya nkombo Pasika, na milulu yango bazalaki kotombola mampa oyo

ezalaki na lolenge ya zolongano mpo na kokumisa nzambe moi, mpe na nsima bazalaki kosopa vinyo lokola mbeka ya masanga mpo na banzambe. Kasi, mobangé mosantu wana, oyo asalaki mobembo ya bakilometele koleka 2.500, akokaki te kopekisa bokweyi na bango. Nzambe alobaki na nzela na ye, bobele ntango azalaki kokende: "Efelaimi asangani na bikeko na ye; tika ye," Oze 4:17 Polycarpe azongaki lisusu te.

Nsima na Anicet, ezalaki na episkópo moko mabe ya Loma na nkombo Victor. Akotisaki kutu bilambo mpe milulu mingi ya bapakano kati na Lingomba ya Liboso, mpe lisusu amekaki na makasi na ye nyonso kondimisa mangomba ya boklisto ya solo ete bákotisa makanisi yango. Baboyaki kosala oyo ye asengaki, yango wana andimisaki bakonzi ya Leta mpo na konyokola bandimi, komema bango na esambiselo, kobwaka bango na boloko mpe ata koboma mingi kati na bango. Ndakisa moko ya misala mabe na ye emonani kati na mambi ma kala esika Mokonzi Septime Sévère alóngamaki na Callistus (moninga ya Victor) mpo na koboma bato 7000 na Thessalonique mpamba te bandimi wana ya solo bazalaki kokumisa Elekeli engebene Nkolo Yesu kasi engebene losambo ya Astarté te.

Ya solo, nzeté ya vinyo ya lokuta etombokelaki Nzambe ya bomoi na kobomáká baponami, kaka ndenge nkóko na yango, Kaina, abomaki Abele.

Lingomba ya solo ezalaki ntango nyonso koluka ete Lingomba ya Liboso ebongola motema. Elingaki kosala bongo te. Ekómaki monene mpe ekómaki na nguya mingi. Ebandaki ntango nyonso kosala molende mpo na kobebisa lokumu ya mombóto ya solo. Bazalaki koloba ete bango mpe bobele bango nde bazalaki bamonisi ya solo ya Nkolo Yesu Klisto, mpe bazalaki komikumisa ete bango nde bazalaki lingomba ya ebandeli na Loma, mpe bobele bango nde bazalaki Lingomba ya Yambo. Ya solo, bazalaki Lingomba ya Yambo, mpe YA SOLO, BAZALI YANGO.

Na yango, na ntango ya eleko oyo ya misato ya lingomba, tozali na mangomba mibale oyo ezali na nkombo moko, kasi bokeseni ezali makasi kati na bango. Moto alongwe na bosolo, abalani na bikeko mpe azali na bomoi te kati na ye. Asangisaki mimboto mikeseni mpe bilembo ya liwa, (bomoi te), bizali kolanda ye. Azali na nguya elongo na bandimi mingi. Mokili ezali kosepela na ye. Oyo mosusu ezali mwa etongá moke oyo ezali konyokwama. Kasi azali kolanda Liloba, mpe bilembo bizali kolanda ye. Babeli bazali kobikisama mpe bakufi bazali kosekwa. Azali na bomoi na nzela ya Bomoi mpe Liloba na Nzambe. Alingi bomoi na ye te, kasi asimbi Nkombo na Ye mpe na kondima na Ye kutu kino liwa.

Na yango, minyoko ya nsómo ya bakonzi ya Loma ekweyaki likoló ya bandimi ya solo kino ntango Constantin azwaki bokonzi mpe apesaki bonsomi ya kosambela. Emonani ete ezali na bantina mibale oyo esalaki ete bonsomi yango epesamaki. Ya liboso, bakonzi ndenge na ndenge ya malamumu bapesaki nzela te ete bányokola baklisto, kasi baoyo bayaki nsima na bango, babomaki baklisto. Ezalaki mpenza mabe mingi na lolenge ete ekómaki na likebi ya bato nyonso ete basengelaki kotika baklisto kimya. Ntina ya mibale mpe oyo eyebani mingi ezali ete Constantin azalaki na etumba moko makasi liboso na ye mpo na kozwa bokonzi. Na butu moko, kati na ndóto, amonaki ekulusu ya mpembe kobima liboso na ye. Azwaki yango lokola elembo ete akolonga etumba yango soki baklisto babondeli mpo na elonga na ye Alakaki ete akopesa bango bonsomi soki alongi etumba. Alóngaki etumba; na yango bonsomi ya kosambela epesamaki kati na mobeko ya Nantes na mobu 312 nsima na liwa ya Yesu.

Kasi bonsomi yango na minyoko mpe na kufa, eutaki na mokano ya mpiko mpe ya lokumu te ndenge emonanaki na ebandeli. Constantin akómaki sikawa lokola mobateli. Lokola mobateli, mposa na ye elekaki ya moto oyo azali bobele kotala, mpamba te azwaki ekateli ete lingomba ezalalaki na mposa ya lialisi na ye na makambo na yango. Amonaki ete bazalaki koyokana te na makambo ndenge na ndenge, moko na yango etalelaki Arius, Episkopo ya Alesandala, oyo ateyaki balandi na ye ete Yesu azalaki mpenza Nzambe te kasi ekelamu moko ya moke, lokola akelamaki na Nzambe. Lingomba ya westi ezalaki na likanisi oyo ekeseni, kondimáká ete Yesu azalaki mpenza Nzambe, mpe ndenge balobaki: "Azali ndenge moko ná Tata." Na kotaleláká makambo motindo wana mpe kokotisama ya milulu ya bopakano kati na losambo, mokonzi abéngisaki likita monene ya Nicée na mobu 325, na mokano ya koyanganisa bituluku nyonso mpo ete bakoka kosilisa bokeseni na bango, mpo ete báyokana, mpe bakoma na bomoko. Ezali likambo ya kokamwa te ete atako likambo yango ebandaki na Constantin, ekufaki te kasi ezali mpenza na bomoi lelo lokola "Lisanga ya Mangomba ya Mokili Mobimba"? Mpe esika alongaki te kokokisa yango, yango ekokokisama lelo oyo na nzela ya lisanga ya oecuménique.

Nzokande, komikotisa wana ya Letá kati na makambo ya lingomba ezali likambo ya bozoba, mpamba te mokili esosolaka te bosolo oyo ezwami kati na Liloba ya Nzambe to banzela ya lingomba. Kanisá naino: ekateli mpenza oyo epesamaki na likita ete Arius azalaki na libunga elongolamaki na mokonzi mbula mibale na nsima, mpe kati na bambula mingi, baleisaki bato malakisi wana ya lokuta.

Kasi, Nzambe ayebaki liboso ete lingomba ná Letá bakosangana. Nkombo ya Pelegamo elingi koloba: "babaláni mobimba". Letá ná lingomba babalanaki solo; politiki esanganaki ná makambo ya kosambela. Bana oyo babotamaki na libala yango bazalaki ntango nyonso bato oyo mimboto misanganá ya somo koleka oyo mokili emoná naino te. Bosolo ezali kati na bango te, kasi banzela nyonso ya mabe ya Kaina

(moto ya liboso oyo mimboto misanganá) nde ezali kati na bango.

Kati na eleko oyo, leta ná lingomba ebalanaki kaka te, kasi esambeli ya Babilone esanganaki na ndenge ya polele na Lingomba ya Liboso. Satana azalaki sikawa na likoki ya kosalela Nkombo ya Klisto mpe atyamaki na kiti ya bokonzi lokola Nzambe kati na losambo. Na lialisi ya leta, bandako ya losambo ezwaki libula ya bandako kitoko oyo ezalaki na bitumbelo ya mabanga ya mpembe ná bililingi ya basantu oyo bakufá. Ezali na eleko oyo nde “nyama” ya Emoniseli 13:3, oyo azokisamaki mpota ya liwa (Bokonzi ya Loma ya bapakano), ezongaki lisusu na bomoi mpe na nguya lokola “Bokonzi Mosantu ya Loma”. Lokola ekólo, Loma ebungisaki biloko mingi mpe na mwa ntango moke elingaki kobomama mobimba; kasi yango ezalaki na ntina te, mpamba te bokonzi na yango ya makambo ya kosambela ezalaki ntango nyonso kobatela yango likolo ya mokili mobimba, koyangeláká na kobombama kasi na libándá, ezalaki komonana lokola nde azalaki koyangela te.

Tiká nalakisa Likomi ya sikisiki ya bosolo ya likambo oyo, mpo nalingi te moto moko akanisa ete nazali kopesa emoniseli ya ngai moko—oyo ezwami te kati na Makomi.

Daniele 2:31-45,

“Ee mokonzi, otalaki, mpe omonaki ekeko moko ya monene; ekeko yango ezalaki monene mpe ezalaki kongenga makasi; etelemaki liboso na yo, mpe lolenge na yango ezalaki ya nsomo.

Motó ya ekeko yango ezalaki ya wolo ya peto, ntolo na yango mpe maboko na yango ezalaki ya palata, libumu na yango mpe bibelo na yango ezalaki ya motako, makolo na yango ezalaki ya ebende, matambe na yango ezalaki ndambo ebende mpe ndambo mabele ya lima.

Otalaki kino libanga moko ekatamaki na maboko ya bato te, ebétaki ekeko na matambe na yango ya ebende mpe ya mabele ya lima, mpe ebukaki yango na biteni.

Bongo ebende, mabele ya lima, motako, palata mpe wolo ebukanaki esika moko, mpe ekomaki lokola mposo ya mbuma na esika ya kotutatuta mbuma na eleko ya molunge; mopepe ememaki yango mpe emonanaki lisusu te. Kasi libanga oyo ebétaki ekeko yango ekómaki ngomba monene, mpe etondisaki mokili mobimba.

Yango nde ndoto; mpe sik'oyo, tokopesa ndimbola na yango liboso na mokonzi.

Ee mokonzi, ozali mokonzi ya bakonzi, mpo Nzambe ya lola apesi yo bokonzi, nguya, makasi mpe nkembo;

Mpe Apesi na maboko na yo bisika nyonso bana na bato bafandaka, banyama ya zamba mpe bandeke ya likolo, mpe akómisi yo mokonzi likoló na bango nyonso. Yo ozali motó oyo ya wolo.

Na nsima na yo, bokonzi mosusu ekobima, kasi ekoleka te bokonzi na yo na nguya, bongo na nsima bokonzi mosusu ya misato ekobima, bokonzi ya motako, oyo ekoyangela mokili mobimba.

Bokonzi ya minei ekozala makasi lokola ebende. Lokola ebende ebukaka, enikaka mpe epanzaka biloko nyonso, yango mpe ekobuka mpe ekopanza, lokola ebende oyo epanzaka nyonso.

Mpe lokola omonaki ete matambe mpe misapi ya makolo ezalaki ndambo na mabele ya lima ya moyemi-mbéki mpe ndambo na ebende, bokonzi yango ekokabwana; kasi ekozala na eloko moko ya makasi lokola ebende na kati na yango, ndenge kaka omonaki ebende esangani na mabele ya lima.

Mpe lokola misapi ya makolo ezalaki ndambo ebende mpe ndambo mabele ya lima, boye bokonzi yango ekozala na ngambo moko makasi mpe na ngambo mosusu na bolembu.

Mpe ndenge omonaki ebende esangani na mabele ya lima, bakoluka kosangana na nzela ya boyokani ya bato; kasi bakotikala kokangana te moko na mosusu, kaka ndenge ebende esanganaka te na mabele ya lima.

Mpe na mikolo ya bakonzi wana, Nzambe akotelemisa bokonzi moko oyo ekotikala kobemisama te, mpe bokonzi yango ekopesama na bato mosusu te; kasi ekobuka mpe ekosukisa makonzi wana nyonso mpe yango moko ekowumela seko na seko.

Mpo ete omonaki ete libanga likatamaki na ngomba na maboko ya bato te, mpe ebukaki ebende, motako, mabele ya lima, palata mpe wolo. Nzambe monene alakisaki epai na

mokonzi makambo oyo ekoya na nsima. Ndótó yango ezali ya solo mpe ndimbola na yango ebongi na kotyela motema."

Awa emonisami lisolo ya sikisiki ya makambo oyo ekoya, lisolo oyo ekokisami naino te oyo esakolamaki ete ekosalema na mabelé kobanda na ntango ya Danyeke kino ntango Yesu akoya mpe akoyangela lokola Mwana na Dawidi. Eleko yango ebéngami "Ntango ya Mabota." Ekabolamaki na biteni minei ya kala oyo eyebanaki na bokonzi oyo ezalaki kokonza na eteni moko na moko: Babilone, Bamede ná Baperse, Bagreki mpe Baloma.

Bokonzi ya Babilone, oyo emonisamaki na motó ya wolo, ezalaki bokonzi oyo elekaki monene mpe oyo elekaki makasi.

Oyo elandaki na nkembo ezalaki bokonzi ya Bamede na Baperse oyo, engebene masolo ma kala, ezalaki mpenza na nkembo moke mpe etalisamaki na ntolo mpe maboko ya palata.

Na nsima, eleko ya Bagreke eyaki, oyo mokonzi na yango azalaki mokambi ya basoda ya mayele koleka oyo mokili naino ezalá na yango te; yango wana etalisamaki na elilingi ya libumu mpe bibelo ya motako. Ezalaki na nkembo moke koleka mibale mosusu oyo ezalaki liboso na yango.

Na nsima bokonzi ya nsuka eyaki, Bokonzi ya Loma, oyo etalisamaki lokola makolo mpe makaka. Nzokande, na ntango oyo makonzi ya liboso mamonisamaki lokola mabanga ya ntalo ya peto (wolo, palata, mpe motako), bokonzi oyo ya nsuka ezalaki na ebende ya peto bobele na makolo, mpamba te ntango ekómaki na makaka, ezalaki ebende oto esangani na mabelé ya lima; mpe mabanga ya ntalo ná mabele ekoki te kosangana mpe kobimisa makasi mpe kozala ntango nyonso makasi. Ezali bobele bongo te, kasi likambo ya kokamwa koleka ezali ete bokonzi wana ya nsuka (ya Loma) ekoumela na ntina ya "kosangisama" na yango kino na bozongi ya Yesu.

Bokonzi wana ya Loma ya ebende ((ebende elimboli nguya mpe makasi monene ya kobebisa botemeli) esengelaki kokabolama na biteni mibale ya minene. Mpe ezalaki na ntembe te bongo mpamba te bokonzi oyo ekabwanaki mpenza na biteni mibale : bokonzi ya esti mpe ya Westi. Bango mibale bazalaki na nguya mingi mpe bazalaki konyata biloko nyonso oyo ezalaki liboso na bango.

Kasi, lokola nkembo mpe nguya ya makonzi nyonso ekweaka, bokonzi yango mpe ebandaki kokwea. Na bongo, Loma ekweaki. Bokonzi ya Loma ya bapakano ezalaki lisusu ya ebende te. Epanzanaki. Azokisamaki kino na liwa. Loma ekokaki sikawa kokonza te. Nyonso esilaki. Mokili ekanisaki bongo. Kasi, mokili ezalaki mpenza na libunga, mpamba te motó wana (Loma), atako ezokaki, ezokaki na liwa te. (Emoniseli 13:3, libongoli ya A.Kuen) : "Mpe moko na mitó na ye emonanaki lokola ete ezokaki mpota ya kufa, nkingo na yango ekatamaki. Kasi mpota oyo esengelaki koboma ye ebikaki. Bongo mokili mobimba etondaki na kokamwa mpe elandaki nyama yango. »)

Bato batalaka Loma. Batalelaka ekólo ya Italie. Mpe wana bazali kotala, bazali koyeba te ete Loma, ná bandelo na yango ya makasi esika Pápa azali na eteni ya mabelé oyo ezali bokonzi na ye, ezali mpenza ekólo kati na ekólo, ezali na bantoma mpe eyambaka bantoma. LOMA YA PÁPA, OYO EZALI NA BOKLISTO YA LOKUTA (ebéngami kutu engumba ya seko - oyo ezali mpenza maloba ya kotuka!) EZALI LELO KOKAMBA MALAMU NA NZELA YA MAKAMBO YA KOSAMBELA KOLEKA NA NTANGO BOKONZI YA LOMA YA BAPAKANO EZALAKI KOKAMBA NA MAKASI YA EBENDE. Loma ezwaki mpema ya sika ntango Constantin asangisaki lingomba ná Leta, mpe apesaki simbisi na lisanga yango na makasi. Molimo oyo etambwisaki Loma ya bapakano ezali molimo moko oyo ezali sikawa kotambwisa Loma ya boklisto ya lokuta. Okoki komona ete ezali bongo mpamba te sikoyo oyebi ete bokonzi ya minei ekufaki te; ebongwanaki bobele na lolenge na yango ya libándá.

Ntango kaka Likita monene ya Nicée epesaki nguya ya politikali ya Loma na maboko ya lingomba, emonanaki ete lingomba ya boklisto ya liboso ebongamaki mpo na likambo nyonso. Nkombo ya moklisto, oyo na ebandeli ememaki minyoko, ekómaki sikawa nkombo ya banyokoli Ezalaki na eleko oyo nde Augustin ya Hippo (354-430) alakisaki mobeko oyo ete lingomba ekoki mpe ESENGELI kosalela makasi soki likoki ezali mpo na kozongisa bana na ye na etóngá, mpe ete Liloba ya Nzambe epesi nzela ya koboma babungi ná bapengwi. Ntango awelanaki ná ba-Donatistes, ye akomaki boye : "Ya solo, ezali malamumu kokamba bato na kosambela Nzambe na nzela ya mateya na esika ya kopusama na yango na kobanga etumbu to mpasi, kasi yango elingi koloba te ete lokola nzela ya liboso ebotaka bato ya malamumu koleka, baoyo batosaka yango te basengeli kotálama mpámbe". Mpo ete mingi bazwi litomba (lokola totalisaki mpe tozali kotalisa mokolo na mokolo na nzela ya makamba oyo moto abiki) na kotindama yambo na bobangi to mpasi, mpo ete na nsima bakoka kobendama na mateya, mpo ete bakoka kolanda na misala makambo oyo basilaki koyekola na maloba..... nzokande baoyo batambwisami na bolingo bazali malamumu, baoyo babongisami na bobangi bazali solo mingi. Mpo nani akoki kolinga biso koleka Klisto, Oyo apesaki bomoi na Ye mpo na bampate?

Nzokande, nsima ya kobénga Petelo mpe bantoma mosusu na maloba na Ye moko, ntango ekomaki na kobénga Polo, Asukaki kaka te na kobenga ye na mongongo na Ye, kasi Abwakaki ye na mabelé na

nguya na Ye; mpe mpo ete Akoka kopusa na makasi moto oyo azalaki kotambola kati na molili ya kozanga kondima, ete ázala na mposa ya pole ya motema, Abandaki na kobeta ye na bokufi miso ya nzoto ya mosuni. Na bongo, mpo na nini Lingomba ekoki te kosalela makasi mpo na kotindika bana na yango oyo babungá nzela mpo ete bázonga? Nkolo Ye moko alobaki: "Bókende na banzela minene mpe na bifelo, mpe bokotisa bango na makasi." Na yango, soki nguya oyo Lingomba ezwaki engebene etinda ya Nzambe na ntango oyo ebongi, na nzela ya ezaleli ya kosambela mpe kondima ya bakonzi, soki nguya yango ezali esaleli oyo na nzela na yango baoyo bazwami na banzela minene mpe na bifelo - elingi koloba kati na lipengwi mpe na bokabwani - batindami na makasi ete bákota, boye bámona mabe te na kotindama na makasi."

Mposa ya kosopa makila ezalaki kokóla. Mowiti ya lokuta na Espagne ezalaki sikawa kosenga mokonzi Maxime ete asangana na bitumba oyo bazalaki kobundisa bandimi ya solo oyo bazalaki na Liloba, bilembo mpe makamwisi. Na yango, episkopo Ithacus amemaki bandimi mosusu ya Lingomba ya ba-Priscilliens na engumba Trèves (na mobu 385). Afundaki bango na kindoki mpe na bizaleli ya mbindo, na bongo mingi kati na bango babomamaki. Martin ya Tours, mpe Ambroise ya Milan batelemelaki likambo yango, mpe babondelaki ete minyoko esila kasi balongaki te. Ntango minyoko eumelaki mingi, baepiskópo wana mibale baboyaki kosangana na episkópo Hydatus mpe bato mosusu lokola ye. Likambo ya kokamwa, likita monene ya lingomba na engumba Trèves endimaki kobomama ya bato yango.

Kobanda ntango wana, koleka mingi na Bileko ya Molili, tokomona bana ya mosuni bazali konyokola bana ya Molimo, atako bango nyonso balobaka ete bazali ya Tata moko, lokola ezalaki na Yisaka mpe Ismaele. Molili ya libebi ya molimo ekokóma makasi mpe pole ya solo ya Nzambe ekokita kino, na motango, ekotitikala bobele kongenga moke. Nzokande elaka oyo ya Nzambe ekotikala solo : "Pole engengaka kati na molili mpe molili ekoki kosala eloko te mpo na yango."

Kino sikawa, nabimisi naino te likambo moko ya ntina kati na mambi ma kala, oyo nalakaki kolobela; yango ezali kosangisama ya esambeli ya Nimilodi na esambeli ya Boklisto. Bobosana te ete Atalasi akimaki Babilone mpe akendeki na Pelegamo mpe atyaki bokonzi na ye na libándá ya bokonzi ya Loma. Nsima na bambula, bokonzi yango ekomaki makasi na lialisi ya nzambe ya mokili oyo. Banganga-nzambe-bakonzi mingi bakitanaki Atalasi, kino na boyangeli ya Atalus III oyo, mpo na bantina oyo eyebani bobele na Nzambe, apesaki bokonzi na ye na Loma. Na nsima, Jules César azwaki bokonzi ya nzoto mpe ya molimo, mpamba te akómaki pápa mokonzi ya esambeli ya Babilone, mpe na yango akomaki nganganzambe-mokonzi. Bakonzi oyo balandaki na nsima bazwaki kaka ebengeli yango kino na ntango ya Maxime III, oyo aboyaki yango Engebene mokomi na makambo ya kala Étienne, ezalaki na ntango wana nde pápa azongelaki bokonzi oyo mokonzi wana aboyaki, mpe na yango, lelo oyo, pápa moko azalaka kaka na mokili, mpe azali mpenza Nganga Monene. Alati motole ya bokonzi mpe afandaka na Loma. Mpe kati na Emoniseli mokapo 17, Nzambe alobeli lisusu Pelegamo te lokola esika ya kiti ya bokonzi ya Satana mpe alobi te ete ezali esika oyo Satana afandaka. Te, ndako ya kiti ya bokonzi ezali lisusu na Pelegamo te, kasi na LIBOMBAMI Babilone. Ezali te na Babilone, kasi na LIBOMBAMI Babilone. Ezali na engumba moko oyo etongami likoló ya bangomba nsambo. Motó na yango ezali motelemeli ya Klisto mpo ete azwi esika ya Klisto Oyo, bobele Ye nde ezali moyokanisi mpe bobele Ye nde akoki kolimbisa masumu. Ya solo, Pápa azali elongo na biso lelo oyo.

MALAKISI YA BANIKOLAITI

Emoniseli 2: 15,

"Bongo yo mpe ozali na bato oyo bakangami na malakisi ya Banikolaiti, oyo ngai nayinaka."

Bóbosana te ete na eleko ya Efese, nalobaki ete liloba "NiKolaiti" euti na maloba mibale ya Greke: Nikao oyo elimboli kolonga, mpe Lao oyo elimboli bandimi. Nikolaiti elingi koloba : "kolonga bandimi". Kasi, mpo na nini likambo yango ezali nsomo boye? Ezali likambo ya nsomo mpamba te Nzambe atikala ata mogollo moko te kotya lingomba na Ye na maboko ya bakonzi oyo baponami na bato, oyo bazali na makanisi ya politiki. Atyaki lingomba na Ye na maboko ya bato oyo baponami na Nzambe, oyo batondi na Molimo, bato oyo babikaka Liloba mpe bazali kokamba bato na koleisaka bango Liloba. Akaboli bato na bituluku te mpo ete bonganga-nzambe moko mosantu etambwisa ebele ya bato. Ezali solo ete batambwisi basengeli kozala basantu, kasi liyangani mobimba esengeli mpe kozala mosantu. Lisusu, ezali na esika moko te kati na Liloba wapi banganga-nzambe to bateyi, to bato mosusu bazali koyokanisa Nzambe ná bato, ezali mpe na esika moko te epai wapi kabwani kati na losambo na bango epai na Nkolo. Nzambe alingi ete bato nyonso bálinga mpe básalela Ye elongo. Makambo ya Banikolaiti ebebisaka mitindá wana mpe na esika na yango ekabolaka batei na bato mpe ekómisaka bakambi bankolo na esika ete bázala basali.

Nzokande, malakisi oyo ebandaki mpenza lokola misala na eleko ya liboso. Emonani ete mokakatano yango eutaki na maloba mibale: "bankulutu" (ba-pastere) mpe 'bakengeli' (baepiskópo). Atako Makomi ezali kolakisa ete ezali na bankulutu ebele na lingomba moko na moko, basusu (na kati na bango Ignace)

babandaki koteya ete mokumba ya epískópo ezalaki ya kozala na esika ya liboso mpe na bokonzi likolo ya bankulutu.

Kasi, mpo na koloba bosolo, liloba "nkulutu" ezali kolobela moto, nzokande liloba "epískópo" ezali komonisa mosala ya moto yango. Nkulutu ezali moto. Epískópo ezali mosala ya moto yango. "Nkulutu" ezali ntango nyonso mpe ekotalisa ntango nyonso mbula oyo moto azali na yango na kati ya Nkolo. Azali nkulutu, ezali te mpo aponami to akulisami to bongo na bongo; kasi mpo AZALI MUKOLO. Ye asili kokomela, alakisami malamumu, azali moto ya sika te; akoki kotyelama motema na ntina na makambo oyo abiki mpe mpo na ntango molai oyo abiki na bomoi na ye ya Moklisto.

Nzokande, baepískópo bakangamaki na mikanda ya Polo te, kasi bakendaki nde na lisoló ya Polo, ntango abengaki bankulutu ya Efese na Miléte na Misala 20. Na molongó 17, Biblia elobi ete "bankulutu" babengamaki, mpe na nsima na molongó 28, babéngami bakengeli (baepískópo). Bobgo baepískópo wana (na ntembe te bazalaki na makanisi ya politiki mpe bazalaki na mposa makasi ya bokonzi) bazalaki koloba na makasi nyonso ete Polo alingaki koloba ete "bakengeli" bazalaki na bokonzi koleka nkulutu ya losambo ya esika moko boye, oyo azalaki na bokonzi bobele kati na losambo na ye moko. Mpo na bango, epískopo azalaki sikawa moto oyo azali na bokonzi likoló ya bakambi mingi ya esika moko. Likanisi ya boye euti na Makomi te to mpe na masoló ya kala te, kasi ata moto monene lokola Polycarpe azalaki kolanda ebongiseli ya ndenge wana.

Na bongo, oyo ebandaki na lolenge ya misala na eleko ya liboso ekómaki mpenza malakisi; mpe ezali bongo lelo. Baepískópo bazali kokóba koloba ete bazali na bokonzi ya koyangela bato mpe kosala na bango ndenge balingi, kotyáká bango na bisika nyonso oyo bamoni ete ebongi mpo na mosala na bango. Yango ezali kowangana litambwisi ya Molimo Mosantu Oyo alobaki ete : "Botyela Ngai Polo na Balanaba pembeni mpo na mosala oyo Nabengeli bango." Yango ezali kotelemela Liloba mpe kotelemela Klisto.

Matai 20: 25-28,

"Kasi Yesu abengaki bango epai na Ye, mpe alobaki ete : Boyebi ete bakonzi ya mabota bakonzaka bato oyo bazali na nse na bango, mpe bato ya lokumu bakonzaka bato oyo bazali na nse na bango.

Kasi esengeli te kozala bongo kati na bino; nzokande moto nyonso oyo alingi kozala moto monene kati na bino, tika ete ázala mosali na bino;

Mpe moto nyonso oyo alingi kozala mokonzi kati na bino, tika ázala moombo na bino.

Mpamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete basalela Ye; kasi ayaki nde kosala mpo na bato, mpe kopesa bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na kosikola bato ebele.

Matai 23: 8-9,

"Kasi bino bóbengama Labi te, mpo ete Moteyi na bino azali bobele moko, Klisto; mpe bino nyonso bozali bandeko. Bóbenga moto moko te tata na bino awa na mokili, mpo ete Tata na bino azali bobele Moko, Oyo azali na Likoló.

Mpo na komonisa yango polele koleka, nakolimbola mateya ya Banikolaiti na lolenge oyo:

Bozali komikanisela na Emoniseli 13: 3 elobi boye :

"Mpe namonoki moko ya mitó na ye lokola nde azokaki na liwa; kasi mpota na ye ya liwa ebikisamaki. Mpe mokili mobimba ekamwaki mpe elandaki nyama yango."

Sikawa toyebi ete motó oyo ezokaki ezalaki bokonzi ya bapakano ya Loma, Nguya wana monene ya politiki ya mokili. Motó yango etelemaki lisusu lokola "bokonzi ya molimo ya Lingomba Katolike ya Loma". Sikawa botala malamumu likambo oyo. Likambo nini Loma ya bapakano mpe ya makambo na politiki esalaki oyo ezalaki moboko ya elonga na yango? Ye, "akabolaki mpe ayangelaki". Yango nde ezalaki mombóto ya Loma : kokabola mpo na koyangela. Mino na ye ya ebende ezalaki kopasola mpe kolya. Baoyo apasola mpe alya bakokaka lisusu kotelema te, ndenge ezalaki mpo na engumba Carthage, oyo abebisaki mpe abomaki. Mombóto moko wana ya ebende etikalaki kati na ye ntango atelemaki lokola lingomba ya lokuta, mpe etinda na ye etikalaki kaka ndenge moko: kokabola mpe kolóngá. Yango nde makambo ya ba-Nikolaiti mpe Nzambe ayinaka yango.

Nzokande, eyebani malamumu ete ntango libunga wana ekotaki na lingomba, bato babandaki kowelana mpo na kozwa ebonga ya epískópo, mpe yango esalaki ete ebonga wana ezalaki kopesama na bato oyo batángá mingi, oyo bazalaki na bozwi mingi, mpe na makanisi ya politiki. Boyebi mpe mwango ya bato ebandaki kozwa esika ya bwanya ya Nzambe, mpe Molimo Mosantu ezalaki lisusu na bokonzi te. Yango ezalaki mpenza likambo ya mawa, mpamba te baepískópo bakobaki koloba ete ezalaki lisusu na ntina te ete moklisto azala na bizaleli ya malamumu mpo na koteya Liloba to milulu ya lingomba, mpamba te makambo mpe milulu nde ezalaki na ntina Yango epesaki nzela na bato mabe (bakosi) ete bákabola

etongá.

Ná malakisi oyo esalemi na bato, ya kotombola baepískópo na esika oyo epesameli bango te kati na Biblia, likambo oyo elandaki ezalaki ya kopesa bato bankombo ya lokumu, yango ekotisaki bango na molongo ya bakonzi ya mangomba; mpo eumelaki te, baepískópo-mokonzi bakómaki koyangela baepískópo mpe bakardinale bazalaki koyangela baepískópo-mokonzi, mpe, kobanda na ntango ya Boniface III, pápa moko, akomaki koyangela bango nyonso, pápa-mokonzi.

Na ntina na malakisi ya ba Nikolaïti mpe kosangisama ya Boklisto ná Babilone, mbuma ya nsuka esengelaki kozala oyo Ezekiele amonaki na Mokapo 8:10,

"Bongo nakotaki mpe natalaki; mpe talá! mitindo nyonso ya banyama oyo ebendanaka na libumu, mpe ya banyama ya bosoto, mpe bikeko nyonso ya ndako ya Yisalaele etalisamaki na efelo zingazinga."

Emoniseli 18: 2,

"Mpe agangaki na mongongo makasi kolobáká ete: "Ekweyi, ekweyi, Babilone monene! Ekomi efandelo ya milimo mabe, ebombamelo ya milimo nyonso ya mbindo, ndako ya bandeke nyonso ya mbindo mpe ya koyina. mpamba te mabota nyonso bameli vinyo ya nkanda ya pite na ye."

Nzokande, bato mingi bandimaki te mateya wana ya Banikolaiti oyo ekotaki kati na lingomba, mpamba te bato yango bakokaki kotánga mokanda to lisoló moko ya Liloba ya Nzambe oyo ekomamaki na moto moko ya sembo. Na bongo lingomba esalaki nini? Ebenganaki bateyi wana ya sembo na lingomba mpe etumbaki mikanda yango. Balobaki : "Esengeli kozala moto oyo ayékólá mingi mpo na kotánga mpe kosósola Liloba ya Nzambe. Petelo ye moko alobaki te ete makambo mingi oyo Polo akomaki ezalaki mpasi mpo na kokanga ntina na yango?" Lokola Liloba elongolamaki na maboko ya bato, kala te bato bakomaki bobele koyoka makambo oyo nganga-nzambe azalaki koloba, mpe kosala makambo oyo azalaki koyebisa bango. Babengaki yango Nzambe mpe Liloba na Ye ya bulee. Bazalaki koyangela makanisi mpe bomoi ya bato mpe kokómisa bango baombo ya banganga-nzambe oyo bazalaki konyokola bango.

Sikawa soki olingi elembeteli oyo emonisi ete Lingomba ya Katolike eséngaka bomoi mpe makanisi ya bato, yoká kaka ekateli ya Théodose ya zomi. Ekateli ya liboso ya Théodose.

Mobeko yango esakolamaki mbala moko nsima na ye kobatisama na Lingomba ya Liboso ya Loma. "Biso bakonzi misato tolingi ete bato oyo tozali koyangela bákangama na molende na esambeli oyo Santu Petelo ateyaki na Baloma, esambeli oyo ebatelamaki na bosembo nyonso na nzela ya bonkóko mpe oyo ezali sikawa koyambolama na Pápa Damase ya Loma, mpe Petelo, epískópo ya Alesandalia, moto ya bosantu ya Bantoma, engebene na malako ya Bantoma mpe malakisi ya Nsango Malamu; tiká tóndima Bonzambe moko ya Tata, ya Mwana, mpe ya Molimo Mosantu, oyo bazali na bonene ndenge moko kati na Bosato Mosantu. Tozali kopesa mitindo ete bato oyo balandi kondima oyo babéngama Baklisto ya Katolike; tozali kobenga balandi nyonso oyo bazangi mayele ya mangomba mosusu na nkombo mabe ya bapengwi, mpe topekisi mayangani na bango ebengama mangomba. Libanda na kokweisama kouta na bosembo ya Nzambe, basengeli kozela etumbu ya makasi oyo bokonzi na biso, na litambwisi ya bwanya ya likoló ekomona malamu kopesa bango..."

Mibeko zomi na mitano ya etumbu oyo mokonzi yango asakolaki, elongolaki mpo na bambula mingi na bakonzi ya mangomba ya Nsango Malamu, makoki nyonso ya kosalela lingomba na bango, epekisaki bango kosala misala nyonso ya leta mpe ekanelaki ete bakofutisa bango lománde, bakobotola biloko na bango, bakobenganama na mboka mpe na makambo mosusu bakokatela bango etumbu ya liwa.

Bongo bino boyebi nini? Tozali kokende kaka na nzela wana lelo.

Lingomba Katoliko ya Loma emibengaka lingomba Mama. Emibengaka lingomba ya liboso to ya ebandeli. Ezali mpenza solo. Azalaki Lingomba ya ebandeli ya Loma, Lingomba ya Liboso oyo ezongaki nsima mpe ekweaki na lisumu. Ezalaki lingomba ya liboso ya kokóma ebongiseli. Kati na ye ezwamaki misala mpe na nsima malakisi ya Banikolaiti. Moto moko te akowangana ete azali mama. Azali mama, mpe aboti bana basi. Nzokande, mwana mwasi auti na mwasi moko. Mwasi moko oyo alati elamba ya motane makasi afandi likoló ya bangomba nsambo ya Loma. Azali mwasi ya ndumba mpe aboti bana basi. Bana basi wana bazali mangomba ya Misioni oyo ebimaki na ye, kasi na nsima ezongaki mbala moko na ebongiseli mpe na malakisi ya Banikolaiti. Mama oyo ya bana basi-mangomba abengami mwasi ya pite. Ezali mwasi oyo azalaki sembo te na ndai na ye ya libala. Abalanaki na Nzambe mpe na nsima akendaki kosala pite elongo na zaboló, bongo na pite na ye, abotaki bana basi oyo bakokani na ye. Boyokani wana ya mama ná mwana mwasi ezali kotélemela Liloba, kotélemela Molimo mpe na bongo kotélemela Klisto. Iyo, MOTELEMELI YA KLISTO.

Sikawa, liboso ya kokóba, nalingi koloba ete baepískópo wana ya ebandeli bakanisaki ete bazalaki likoló ya Liloba. Bayebisaki bato ete bakokaki kolimbisa masumu na bango soki bayamboli masumu yango.

Yango ezalaki solo ata moke te. Babandaki kobatisa bana mike na ekeke ya mibale. Kutu, bazalaki kosala libatishi ya kozongisama sika. Ezali likambo ya kokamwa te ete bato bazali na mobulungano lelo oyo. Soki bazalaki na mobulungano makasi na ntango wana, pene mpenza na mokolo ya Pantekote, lelo oyo bazali mpenza kati na bozangi elikya, wana pene na mibu 2000 ekaboli bango na bosolo ya ebandeli.

Oh, Lingomba na Nzambe, elikya ezali bobele moko. Zongá na Liloba mpe kangamá na yango.

MALAKISI YA BALAMA

Emoniseli 2: 14,

"Ozali na bato oyo basimbaka malakisi ya Balama oyo ateyaki Balaka ete atya libaku liboso ya bana ya Yisalaele, mpo bálya biloko bipesami mbeka na bikeko, mpe ete básala pite."

Boye okoki kaka te kozala na malakisi ya Banikolaiti kati na lingomba kozanga ete malakisi mosusu wana mpe ékóta. Omoni, soki olongoli Liloba ya Nzambe mpe kotambwisama ya Molimo lokola lolenge ya kosambela (baoyo basambelaka Ngai basengeli kosambela Ngai na Molimo mpe na bosolo), wana ekosengela opesa bato lolenge mosusu ya kosambela na esika na yango, mpe lolenge mosusu yango ezali malakisi ya Balama.

Mpo na kososola nini liteya ya Balama ezali na kati ya lingomba ya Kondimana ya Sika, tokozwa litomba na kozonga na nsima mpo na komona soki ezalaki nini kati na lingomba ya Kondimana ya Kala mpe kosalela yango na eleko wana ya misato, mpe na nsima komema yango kino na ntango oyo.

Lisolo yango elobelami na mokanda ya Mituya mokapo 22 tii 25. Sikawa toyebi ete Yisalaele ezalaki libota liponami ya Nzambe. Bazalaki ba-Pantekotiste ya eleko na bango. Bazwaki ekimelo na nse ya makila, bango nyonso babatisamaki na Mbu Motane mpe babimaki na mai na koyembáká kati na Molimo mpe na kobináká na nse nguya ya Molimo Mosantu, wana Milyami, mosakoli mwasi, azalaki kobeta mbonda na ye. Nsima ya kosala mobembo mwa ntango molai, bana ya Yisalaele bakómaki na Moaba. Boyebi soki Moaba azalaki nani. Azalaki mwana ya Lota oyo abotamaki na moko ya bana na ye ya basi, mpe Lota na ngala na ye azalaki mwana ya ndeko ya Abalayama, na yango Yisalaele ná Moaba bazalaki bandeko. Nalingi ete bomona yango. Bamoba bayebaki bosolo, ata soki babikaki na kolanda yango to te.

Na bongo, Bayisalaele bakómaki na bandelo ya mokili ya Moaba, mpe batindaki bamemi-nsango epai ya mokonzi mpo na koloba na ye ete: "Tozali bandeko. Tiká biso tokatisha mboka na bino. Soki bato na biso to bibwélé na biso balye to baméli eloko moko, tokofuta yango na esengo nyonso." Kasi Mokonzi Balaka amitungisaki mingi Mokambi ya etuluku wana ya Banikolaiti abelemaki te mpo na kopésa nzela na lingomba wana, oyo ezalaki na bilembo, makamwisi, mpe bimoniseli ndenge na ndenge ya Molimo Mosantu, oyo ezalaki kongénga na nkembo ya Nzambe, ete eleka. Ezalaki na likama mingi, mpamba te akoki kobungisa mwa ndambo ya bato na ye. Yango wana, Balaka aboyaki kotika Bayisalaele báleka. Kutu, bobangi na ye ezalaki mpenza monene mpo na bango, na lolenge ete akendaki kozwa mosakoli moko na nkombo ya Balama na mosala, mpe asengaki ye azala moyokanisi kati na ye ná Nzambe, mpe asénga na Mozwi-ya-Nguya-Nyonso ete alakela Yisalaele mabe, mpe ákómisa bango bato oyo bazangi makasi. Bongo Balama, lokola azalaki na mposa makasi ya kosangana na makambo ya politikiki mpe kokóma moto monene, asepelaki mingi kosala bongo. Kasi, na komónáká ete asengelaki kobeleva na Nzambe mpe kokutana na Ye, mpo na kosala ete bato bálakelama mabe, lokola akokaki kosala yango ye moko te, akendaki kosenga Nzambe ndingisa ya kokende. Sikawa, ezali te kaka lokola Banikolaiti oyo tozali na bango lelo oyo? Balakelaka mabe moto nyonso oyo aboyi kolanda nzela na bango.

Ntango Balama asengaki Nzambe ndingisa ya kokende, Nzambe aboyelaki ye yango. Eee, yango eswaki ye! Kasi Balaka akangamaki kaka na kolakáká ye mbano mpe lokumu monene koleka. Na yango Balama azongaki epai na Nzambe. Sikawa, eyano moko ya Nzambe esengelaki kokoka mpo na ye. Kasi ezalaki bongo te mpo na Balama, moto ya motó makasi. Ntango Nzambe amonaki ezaleli na ye ya mabe, ayebisaki ye atelema mpe akende. Na mbala moko abongisaki mpunda na ye mpe ye wana akendeki. Asengelaki koyeba ete Nzambe epesaki ye bobele nzela mpe akokaki te kolakela bango mabe ata soki akendaki mbala ntuku mibale mpe amekaki mbala ntuku mibale. Bato bazali mpenza lokola Balama lelo oyo! Bandimaka ba-Nzambe misato, bazali kozbatisama na bibiangelo misato na esika ya NKOMBO, mpe atako bongo Nzambe akotinda Molimo likolo na bango lokola asalaki likolo ya Balama, mpe bakokoba na kondimáká ete bazali mpenza kati na solo, nzokande bazali mpenza Babalama. Bomoni, malakisi ya Balame. Bokende liboso ata bongo. Salá yango na ndenge na yo. Balobaka: "Ee, Nzambe apamboli biso. Esengeli na yango kozala malam. Nayebi ete Apamboli bino. Nazali kowangana yango te. Kasi ezali nzela moko ya ebongiseli oyo Balama azwaki. Ezali nde kotyola Liloba ya Nzambe. Ezali malakisi ya lokuta.

Na boye Balama amataki mpunda mpe akendeki mbangumbangu na nzela kino anzelu moko atelemaki na nzela na ye. Kasi mosakoli wana (episkópo, kardinale, mokambi, mokonzi mpe mokengeli-mokonzi) azalaki mpenza na miso ya kokufa mpo na makambo ya Molimo likolo ya makanisi ya lokumu, ya nkembo mpe ya mosolo na lolenge ete akokaki te komona anzelu oyo atelemaki wana ná mopanga na loboko.

Atelemaki wana mpo na kokanga nzela ya mosakoli wana ya bolema. Mwa mpunda moke wana emonaki ye mpe elukaki kokima ngambo na ngambo, kino nsukansuka efinaki lokolo ya Balama na efelo ya mabanga. Mpunda yango etelemaki mpe eboyaki kotambola. Akokaki te. Bongo Balama akitaki mpe abandaki kobeta ye. Na nsima, mpunda yango ebandaki koloba na Balama. Nzambe atikaki mpunda wana eloba na monoko mosusu. Mpunda yango ezalaki nyama ya mimboto misangana te; ezalaki momboto ya ebandeli. Alobaki na mosakoli oyo akufá miso ete: “Ngai nazali mpunda na yo te, mpe namemá yo na bosembo te?” Balama ayanolaki ete : “Iyo, iyo, ozali mpunda na ngai mpe omemi ngai na bosembo nyonso kino sikawa; mpe soki nakoki te kosala ete ótambola, nakoboma yo... eh! Oyo likambo nini, kosolola ná mpunda? Likambo ya kokamwa, nakanisaki ete nayokaki mpunda ezali koloba na ngai, na yango nazalaki koyanola yango.”

Nzambe alobaka ntango nyonso na minoko na sika. Alobaki na elambo ya Belesasala mpe na nsima na Pantekote. Azali kosala yango lisusu lelo. Ezali likebisi ya kosambisama oyo ebelemi.

Na nsima, anzelu yango amimonisaki na miso ya Balama. Ayebisaki Balama ete soki ezalaki mpo na mpunda te, mbele asilaki kokufa mpo ete amekaki Nzambe. Kasi ntango Balama alakaki kozonga, atindamaki ete akende liboso ná likebisi ya koloba bobele makambo oyo Nzambe akopesa ye.

Bongo Balama akendeki mpe atongaki bitumbelo nsambo mpo na banyama ya peto pona mbeka. Abomaki mpate-mobali, elembo ya boyei ya Masiya Ayebaki eloko nini ásála mpo na kobelema na Nzambe. Azalaki na makoki nyonso etyami malamú; kasi azangaki nde nguya; ezali mpe bongo lelo oyo. Bokoki komona yango te, bino Banikolaiti? Yisalaele azalaki kuna na lobwaku kopesáká mbeka ndenge moko, kosaláká makambo ndenge moko, kasi bobele moko nde azalaki na bilembo oyo bizalaki kolanda ye. Bobele moko nde azalaki na Nzambe kati na bango. Lolenge ya libanda ekomema yo esika moko te. Ekoki kozwa esika ya bomonisami ya Molimo te. Yango nde esalemaki na Nicée. Bandimaki malakisi ya Balama, kasi malakisi ya Nzambe te. Bongo babetaki libaku mpe bakweyaki Bakómaki bato oyo bakufá.

Nsima na mbeka kopesama, Balama amilengelaki mpo na kosakola. Kasi Nzambe akangaki monoko na ye mpe akokaki kolakela bango mabe te. Apambolaki bango.

Balaka silikaki makasi, kasi Balama akokaki kobongola lisakoli yango te. Elobamaki na Molimo Mosantu. Na yango, Balaka ayebisaki Balama ete akita na nse, na lobwaku, mpe atala bolembu na bango mpo na komona soki ezalaki na lolenge moko te oyo akokaki kolakela bango mabe. Mayele oyo Balaka asalelaki ezali mpe oyo bazali kosalela lelo oyo. Bibongiseli minene batyoloka bituluku ya mikemike, mpe eloko nyonso bakutaka kati na yango oyo ekoki kobetisa libaku, babimisaka yango mpe bagangaka makasi na ntina na yango. Soki bato ya mikolo oyo bazali kobika kati na lisumu, moto moko te alobelaka yango; kasi tika bobele moko ya baponami akota na mobulu, zulunalo nyonso ekopanza yango na mboka mobimba. Ya solo, Yisalaele azalaki na bolembu na ye (ya nzoto). Bazalaki na ngambo na bango oyo ebongaki na lokumu te; kasi atako bolembu na bango, engebne mokano na Nzambe oyo aponaki bango na ngolu na Ye, kasi na misala na bango te, **BAZALAKI NA LIPATA NA MOYI MPE NA LIKONZI NA MOTO NA BUTU, BAZALAKI NA LIBANGA EBETAMI, NYOKA YA MOTAKO MPE BILEMBO NA MAKAMWISI**. Bazalaki bato oyo batatolamaki — na bango moko te, kasi na Nzambe.

Nzambe azalaki kotalela Banikolaiti te, baoyo bazalaki na maplome na bango ya filozofi, ya mibeko mpe ya teoloji, mpe na bibongiseli na bango nyonso ya kitoko, mpe makambo nyonso ya malamú oyo moto akoki komikumisa na yango; kasi Ye azalaki kotalela Yisalaele mpo ete bazalaki na Liloba oyo etatolamaki kati na bango. Na ntembe te Yisalaele emonanaki lokola ete ezalaki malamú mingi te, mpamba te eutaki kobima mbangumbangu na Ezipito, kasi atako bongo, ezalaki libota oyo epambolami. Nyonso oyo bayebaki kati na mibu koleka 300 ezalaki kobatela bibwele, kosala bilanga mpe kozala baombo na bobangi liwa na nse ya bokonzi ya Baezipito. Kasi sikawa bazalaki nsomi. Bazalaki libota oyo epambolami na bonsomi ya Nzambe. Na ntembe te Moaba azalaki kotyola bango. Bikólo mosusu nyonso mpe bizalaki kosala bongo. Ebongiseli etyolaka ntango nyonso bato oyo bazangi ebongiseli mpe elukaka kokótisa bango na makasi na kati na ebongiseli to koboma bango soki baboyi kotosa.

Sikawa, moto moko akoki kotuna ngai: “Ndeko Branham, nini etindi yo okanisa ete Moaba ebongisamaki kasi Yisalaele ebongisamaki te? Ozali kozua likanisi wana wapi? ” Nazwi yango kaka awa kati na Biblia. Nyonso ezali awa, na lolenge ya elilingi. Nyonso oyo ekomamaki na lolenge ya mambi ma kala kati na Kondimana na Kala, makomamaki mpo na kokebisa biso mpo ete tókoka kozwa liteya uta na yango.

Ezali awa kati na mitángu 23: 9,

“Longwa na nsongé ya mabanga nazali komona ye, mpe uta na bangomba nazalaki kotala ye; talá bato bakofanda bango MOKO, mpe BAKOTANGAMA TE KATI NA MABOTA.”

Yango oyo. Nzambe azali kotala na nse uta na nsonge ya mabanga, kasi na lobwaku moko boye te kolukáká komona mabe na bango mpe kokweisa bango. Nzambe komonaká bango lolenge Alingi komona bango— na bolingo mpe na motema mawa. Bafandaki bango MOKO mpe basalaki ebongiseli te. Bazalaki

na mokonzi te. Bazalaki na mosakoli, mpe mosakoli azalaki na Nzambe kati na ye na nzela ya Molimo; mpe Liloba eyaki epai ya mosakoli, mpe Liloba epesamaki epai na bato. Bazalaki bato ya ONU te. Basanganaki na Likita ya Mangomba ya Mokili mobimba te, na Lingomba ya Ba-baptiste te, na Lingomba ya Ba-presbytériens te, na Assemblée de Dieu to na Lingomba mosusu te. Bazalaki na bosenga ya kozala na kati te. Basanganaki na Nzambe. Bazalaki na bosenga ya toli ya likita moko te—bazalaki na “Yango elobi Nkolo” kati na bango. Aleluya!

Nzokande, atako Balama ayebaki lolenge ya malamumu ya kopusana penepene na Nzambe mpe akokaki komema emoniseli uta ya Nkolo na nzela ya nguya oyo epesamelamaki ye, atako bongo, azalaki kaka episkópo kati na etuluku ya lokuta. Mpo, asalaki nini sikoyo mpo na kozwa ngolu epai ya Balaka? Abongisaki mwango moko oyo na nzela na yango Nzambe akotindama na makasi kopesa Yisalaele etumbu ya liwa. Se ndenge Satana ayebaki ete akokaki kokosa Ewa (kosala ete akweya na lisumu ya nzoto) na yango komema Nzambe apesa etumbu ya liwa mpo na lisumu, Balama mpe ayebaki ete soki akoki kokweyisa Yisalaele na lisumu, Nzambe akosengela kopesa bango etumbu ya liwa. Na yango asalaki mwango moko mpo na komema bango báya kosangana na lisumu. Atindaki mbela mpo na kobenga bango na elambo ya Baala-Peolo (boya kosambela elongo na biso). Na ntembe te, Bayisalaele basilaki komona bilambo ya Baezipito, yango wana bamonaki te ete ezalaki mabe mingi kokende kaka kotala, to kutu kolya elongo na bato. (Na nyonso mabe ezali wapi na kozala na boyokani? Tosengeli kolinga bango, boye te? Soki te, ndenge nini tokoki kolonga bango?) Kozala na boninga esáláka na yango moto mabe te; ndenge bazalaki kokanisa. Kasi ntango basi kitoko wana ya Moaba babandaki kobina mpe kolongola bilamba na bango wana bazalaki kobalukabaluka na mabina ya rock and roll mpe ya kobalusa loketo, bilulela eyaki makasi kati na Bayisalaele mpe babendamaki na kosala ekobo mpe na nkanda nyonso Nzambe abomaki bato nkóto ntuku minei na mibale kati na bango.

Yango nde Constantin ná bakitani na ye basalaki na Nicée mpe nsima na Nicée. Babengisaki bato ya Nzambe na likita. Mpe wana lingomba efandaki mpo na kolya, mpe etélémaki mpo na kosakana (kosangana na lolenge ya libanda ya lingomba, milulu, mpe bilambo ya bapakano oyo bipesamaki nkombo na milulu ya boklisto) akangamaki na motambo; asalaki pite. Mpe Nzambe atikaki bango.

Ntango moto moko atiki Liloba ya Nzambe mpe akoti na lingomba moko na esika ya kozwa Molimo Mosantu, moto wana akufaka. Mokufi! Yango nde ye azali. Komisangisa na lingomba moko te Kokóta te kati na ebongiseli mpe kozwama te na bindimeli mpe mimesano to na eloko moko oyo ezali kozua esika ya Liloba mpe ya Molimo, soki te okokufa. Esili na yango. Osili kokufa. Okabwani mpo na libela na Nzambe!

Yango nde ezali kosalema na bileko nyonso uta ntango wana. Nzambe apesaka bato bonsomi. Babimaki na nzela ya makila, babulisamaki na nzela ya Liloba, balekaki na mai ya batisimo mpe batondisamaki na Molimo; kasi nsima ya mwa ntango, bolingo ya liboso ekomaki malili mpe moto moko azwaki likanisi ete basengelaki komibongisa mpo na komibatela mpe komisalela nkombo, na bongo bamibongisaki mbala moko na nkola ya mibale mpe mbala mosusu kutu liboso na yango. Bazali lisusu na Molimo ya Nzambe te, kaka lolenge moko ya libanda ya kosambela. Basílá kokufa. Bamisangisi na bindimeli mpe lolenge ya libanda mpe bomoi ezali te kati na bango.

Na bongo, Balama amemaki Yisalaele na kosala pite. Bino boyebi ete pite kati na nzoto ezali bobele molimo moko wana oyo efandi kati na lingomba oyo ebongisami? Nalobaki ete molimo ya pite ezali molimo ya ebongiseli. Mpe basali pite nyonso bakozwa esika na bango kati na libeke na móto. Yango nde Nzambe akanisaka mpo na ebongiseli. Ezali bongo, mwasi na pite ná bana na ye ya basi bakozala kati na libeke ya móto.

Bibongiseli ezali ya Nzambe te. Batikala kozala te mpe bakozala ata mokolo moko te. Ezali molimo mabe nde ekabolaka bato ya Nzambe na bakonzi ya lingomba na ngámbo moko mpe bato mpamba na ngámbo mosusu; na yango, ezali molimo mabe nde ekabolaka bato moko na mosusu. Ezali yango nde ebongiseli mpe mangomba ya nkombo mpamba esalaka. Na kosaláká ebongiseli bamikabwani na Liloba ya Nzambe, mpe bazali kosala ekobo ya molimo.

Sikawa botala, Constantin azalaki kosalela bato bilambo ya lolenge na yango. Ezalaki bilambo ya kala ya bapakano oyo bapesaki yango bankombo ya sika oyo eutaki na lingomba, to na bantango mosusu milulu ya boklisto mizalaki kokamatama mpe mizalaki kobebisama na milulu ya bapakano. Azwaki losambo ya nzambe moi mpe abongolaki yango na Mwana na Nzambe. Na esika ya kosepela na mokolo ya 21 na sanza ya zomi na mibale, oyo ezalaki mokolo oyo bazalaki kokumisa nzambe moi, batyaki yango na mokolo ya 25 na sanza ya zomi na mibale mpe babéngaki yango mokolo ya kobotama ya Mwana na Nzambe. Kasi biso toyebi ete Abotamaki na sanza ya minei ntango bomoi ebimaka, kasi na sanza ya zomi na mibale te. Bakamataki elambo ya Astarté mpe babéngaki yango molulu ya Elekeli, oyo kati na yango baklisto basengeli kokumisa liwa mpe lisekwa ya Nkolo. Ya solo, ezalaki nde elambo ya bapakano mpo na nzambe-mwasi Astarté.

Batyaki bitumbelo na kati ya ndako ya losambo. Bakotisaki bililingi. Bapesaki bato mateya oyo bazalaki kobenga endimeli ya bantoma, atako okoki komona yango kati na Biblia te. Bateyaki bato

losambo ya bankóko, kokómisáká bongo Lingomba Katolike ya Loma, lingomba ya milimo mabe oyo eleki monene na mokili mobimba. Ndeke nyonso ya mbindo ezalaki na kati ya ndako yango. Mpe bozali na ba-Protestants elongo na bibongiseli na bango kosaláká likambo moko wana.

Balyaki biloko oyo bipesamaki mbeka na bikeko. Nzokande, nalobi te ete bazalaki mpenza kolya misuni oyo epesamaki mbeka na bikeko. Mpo atako likita ya Yelusaleme etelemelaki likambo yango, Polo atyaki te likebi na yango, mpamba te alobaki ete bikeko bizalaki biloko mpamba. Ezalaki bobele likambo ya lisosoli, longola bobele ntango yango ekokaki kobetisa ndeko moko oyo azali na bolembu libaku, mpe na ntango wana epesamaki nzela te. Lisusu, Emoniseli oyo etaleli bato ya mabota kasi Bayuda te, lokola oyo ezali mangomba ya mabota. Nazali komona yango na pole moko oyo nazali komona maloba ya Nkolo, "Soko bokolya mosuni na ngai te mpe bokomela makila na ngai te, bozali na bomoi kati na bino te. Moto akobika bobele na limpa te kasi na maloba nyonso makobimaka na monoko na Nzambe." Bokoki komona ete kolya, ezali mpenza kosangana na ndenge ya molimo.

Bongo ntango bato wana bazalaki kofukamela bikeko, kopelisa babuji, kosalela bilambo ya bapakano, koyambola masumu na bango epai na bato (makambo nyonso wana ezali ya losambo ya Satana), bazalaki kosangana na satana kasi na Nkolo te. Bazalaki kosambela bikeko, bandima yango to te. Bakoki na bango koloba ete bitumbelo mpe mpaka ya malasi ezali kaka wana mpo na kozongisa na makanisi na bango mabondeli ya Nkolo, to soko nini bango bakanisi ete elingi koloba; Bakoki koloba ete kobondela liboso ya ekeko ezali kaka mpo na kopesa kilo mingi na libondeli na bango; mpe ntango bazali koyambola masumu na bango epai ya nganga-nzambe, ezali mpenza epai ya Nzambe nde bazali kosala yango na mitema na bango, mpe ntango bazali koloba ete nganga-nzambe alimbisi bango, ezali bobele ete azali kosala yango na Nkombo ya Nkolo; bakoki koloba oyo balingi, kasi bazali kosangana na losambo oyo eyebani malamú ya Babilone, losambo ya Satana mpe basangani na bikeko mpe basali pite ya mlimo, oyo ezali liwa. Bakufi.

Na yango, lingomba ná Letá babalanaki. Lingomba esanganaki na bikeko. Na lialisi ya nguyá ya leta, bango bakanisaki ete sikawa, "Bokonzi eyaki mpe mokano ya Nzambe etiamaki makasi awa na mokili." Ezali likambo ya kokamwa te ete Lingomba Katolike ya Loma ezali te kozela bozongi ya Nkolo Yesu. Bazali kozela boyangeli ya mibu nkóto te. Bazali na mibu nkóto na bango kaka awa. Pápa azali koyangela sikawa mpe Nzambe azali koyangela kati na ye. Na yango mpo na bango, ntango Ye akoya, ekozala ntango lola ya sika mpe mabele ya sika ekobongisama. Kasi bazali na libunga. Pápa yango azali mokonzi ya lingomba ya lokuta, mpe boyangeli ya mibu nkóto moko ekozala; kasi ntango yango ekosalema, pápa akozala nkati na yango te. Akozala esika mosusu.

LIKEBISI

Emoniseli 2:16.

"Yango wana, bongolá motema! Soki te, nakoya epai na yo noki mpenza mpe nakobunda na bango na mopanga ya monoko na Ngai."

Eloko nini mosusu Akoki koloba? Nzambe akoki nde kokanda miso na masumu ya baoyo bazwaki Nkombo na Ye mpamba? Nzela ya kozwa ngolu na ntango ya lisumu ezali bobele moko : KOBONGOLA MOTEMA. Yambolá ete ozali na libunga. Yáká epai na Nzambe mpo na bolimbisi mpe mpo na Molimo na Nzambe. Oyo ezali etinda kouta na Nzambe. Kozanga kotosa ezali liwa, mpamba te Ye alobiete : "Nakobundisa yo na mopanga ya monoko na Ngai." Nyama abundisi basantu, kasi Nzambe akobundisa nyama. Baoyo babundisaki Liloba bakomona ete Liloba ekobundisa bango mokolo mosusu. Ezali likámá monene kolongola, to kobakisa na Liloba ya Nzambe. Mpo na baoyo babongolaki yango mpe basalaki na yango ndenge ebongi mpo na bango, nsuka na bango ekozala bobele liwa mpe libebi te? Kasi ata bongo, ngolu na Nzambe ezali koganga: "Bóbongola mitema". Oh, boni makanisi ya kobongola motema ezali kitoko! Namemi eloko moko te na maboko na ngai, nakangami bobele na ekulusu na Yo. Namemi mawa na ngai. Nazali koyoka mawa mpo na oyo nazali, mpe mpo na oyo nasali. Sikawa ezali makila, eloko mosusu te bobele makila ya Yesu. Ekozala ndenge nini? Kobongola motema, to mopanga ya liwa? Yo moko nde okopona.

MBANO

Emoniseli 2:17

"Ye oyo azali na litoi, ayoka makambo oyo Molimo alobi na mangomba. Ye oyo akolonga, nakopesa ye ete alya mana oyo ebombami, mpe nakopesa ye libanga moko ya mpembe, mpe na libanga yango ekomami nkombo moko ya sika, oyo moto ayebi te bobele ye oyo azwi yango."

Nsango na eleko moko na moko ezali na elendiseli mpo na mondimi, kolendisáká ye ete azala molongi mpe na bongo ázwa mbano kouta na Nkolo Na eleko oyo Molimo azali kolaka mana oyo ebombami mpe nkombo ya sika oyo ekomami likolo na libanga moko ya mpembe.

Sikawa lokola mokomoko na bansango yango etindami epai na 'anzelu'- (momemi-nsango oyo azali moto) mokumba monene mpe litomba malamumu ezali eteni na ye. Nzambe apesi bilaka ya lolenge na yango epai na bango, lokola asalaki yango epai na bantoma na ye zomi na mibale, baoyo bafandi na bakiti ya bokonzi komi nz mibale mpo na kosambisa mabota zomi na mibale ya Yisalaele. Na nsima, kobosana te ete Paulo apesamaki elaka moko ya lolenge na yango : oyo ya kotalisa bato ya mwasi na libala ya ntango na ye epai ya Yesu,

Bakolinti 11:2

"Mpo nazali na zuwa mpo na bino, zuwa ya Nzambe; mpamba te nabalisi bino na mobali moko, mpo nakoka kolakisa bino lokola moseka ya peto epai ya Klisto."

Ekozala bongo mpo na momemi-nsango moko na moko oyo azalaki sembo na Liloba ya ntango na ye mpe na eleko na ye. Ekozala mpe bongo na mokolo ya nsuka. Ekozala mbano ya lolenge na yango lokola oyo epesamaki na Polo. Nakanisi ete mingi kati na bino bayebi lisusu ndenge nalobaki ete nazalaki ntango nyonso kobanga kokufa, noki te nakutana na Nkolo, ete Asepela na ngai te mpo nasalaki ye mpasi mbala mingi mpenza. Boye nazalaki kokanisa yango mokolo moko na ntango wana nalalaki na mbeto mpe na mbalakaka nakamatamaki na emonaneli moko ya kokamwa mpenza. Nalobi ete ezalaki ya kokamwa mpamba te nazwá bankoto ya bimonaneli kasi ata mbala moko te namonaki lokola natiki nzoto na ngai. Kasi na mbala oyo, namemamaki likolo; bongo nabalukaki mpo na komona mwasi na ngai, mpe namonaki nzoto na ngai elalaki wana pembeni na ye. Na nsima namimonaki na esika oyo eleki kitoko oyo namoná naino te. Ezalaki paladiso. Namonaki ebele ya bato ya kitoko mpe ya esengo koleka oyo namoná naino te. Bango nyonso bazalaki komonana bilenge mpenza - bazalaki pene na mibu 18 kino 21. Ezalaki ata na nsuki ya mpembe moko te, ata masusa moko te, to mpe mbeba moko te kati na bango. Bilenge basi nyonso bazalaki na nsuki oyo ezalaki kokita tii na loketo, mpe bilenge mibali bazalaki kitoko mpe makasi. Oh, lolenge bayambaki ngai! Bayambaki ngai mpe babengaki ngai ndeko na bango ya bolingo, mpe bazalaki ntango nyonso koyebisa ngai ete basepelaki komona ngai. Wana nazalaki komituna soki bato wana nyonso bazalaki banani, moto moko pembeni na ngai alobaki, "Bazali bato na yo".

Nakamwaki mingi mpe natunaki : "Bango nyonso bazali ba Branham?"

Alobaki: "Te, bazali baoyo omemaki na kobongola motema." Na nsima alakisaki mwasi moko mpe alobaki : "Talá elenge mwasi wana oyo ozalaki kosepela na ye eleki mwa ntango moke. Azalaki na mibu ntuku libwa ntango omemaki ye na Nkolo."

Nalobaki: "Oh, la la! mpe koloba ete yango nde nazalaki kobanga."

Moto yango alobaki: "Tozali kopema awa wana tozali kozela boyei ya Nkolo."

Nayanolaki: "Nalingi komona Ye."

Alobaki : "Okoki komona Ye sikawa te; kasi ekoumela te Ye akoya, mpe ntango Akoya, akoya liboso epai na yo, mpe okosambisama engebene na Nsango Malamumu oyo oteyaki, bongo biso tokozala bato na yo."

Nalobaki: "Olingi koloba ete ngai nazali na mokumba ya bato oyo nyonso?"

Alobaki na ngai ete: " ya moko na moko na bango Obótamaki mokambi. "

Natunaki ye: "Moto na moto akozala na mokumba? Bongo Santu Polo? "

Ayanolaki ngai ete: "Akozala na mokumba mpo na ntango na ye."

Nalobaki ete: "Malamumu, nasakoli Nsango Malamumu oyo Polo asakolaki." Mpe ebele ya bato bagangaki: "Totelemi likolo na Yango."

Iyo, nakoki komona ete Nzambe akopesa mbano monene na bamemi-nsango na Ye oyo bakokisaki na bosembo nyonso mokumba oyo apesaki bango. Soki bazwaki emoniseli ya Liloba mpo na eleko wana mpe basakolaki na bosembo nyonso na mikolo na bango, mpe babikaki engebene makambo oyo bateyaki, bakoza mbano monene.

Sikawa ná likanisi oyo na makanisi, tótala lisusu verse yango. "Nakopesa ye mana oyo ebombami." Bisu nyonso toyebi ete mana ezalaki bilei ya baanzelu; ezalaki oyo Nzambe akitisaki likoló na matiti mpo na Yisalaele na ntango ya koyengayenga bango. Ezalaki bilei oyo ebongi be. Ezalaki kokamwisa ndenge mwa biloko wana mikie mikie ya kolya ezalaki kobatela bango na nzoto kolongonu. Moto moko te kati na bango abelaki. Ezalaki nyonso oyo bazalaki na yango bosenga. Ntango batongaki sanduku ya kondimana, batyaki ndambo ya mana na kati na yango. Na sima, sanduku etiamaki sima na ezipelo mpe bobele nganganzambe mokonzi nde akokaki kobeleva na yango, mpe asengelaki kozala na mbeka ya makila. Lipa oyo eutaki na likoló, oyo etalisamaki na mana, mokolo moko ekitaki uta na likoló mpe ekómaki bomoi mpo na bato nyonso oyo bandimaka ye. Alobaki: "Nazali lipa ya bomoi. Ngai nazali lipa ya bomoi oyo ekiti uta

na likoló, soki moto akolya limpa oyo, akozala na bomoi libela na libela.” Ntango akendaki, atikelaki biso Liloba na ye, “Moto akobika bobele na lipa te kasi na Liloba nyonso oyo ebimaka na monoko na Nzambe”.

Liloba na Ye ezalaki lipa. Ezalaki nde mána oyo ebongi be, oyo, soki moto azali kobika na yango, akokufa soko moke te. Kasi bobele nsima na liwa ya batata, emonanaki lokola moto moko te ayebaki bosolo ya sikisiki; mpe mwa moke na nsima, emonanaki lokola ete mána yango ebombamaki na miso ya bato. Kasi na bileko nyonso Nzambe abandaki kozongisa na nzela ya emoniseli makambo oyo mabombamaki kino na mokolo oyo ya nsuka engebene Emoniseli 10:7, mosakoli moko akoya mpe akomonisa mabombami nyonso mpe na nsima Nkolo akoya. Sikawa na eleko moko na moko, nalobi, bamemi-nsango bazwaki bosolo oyo ebombamaki. Kasi bazwaki yango mpo na bango moko kaka te. Kasi ezali lokola ntango basengaki na bayekoli ete bákabola mapa mpe mbisi na ebele ya bato; Yesu apesaki bango bilei oyo abukaki, kasi bango na ngala na bango bakabolaki yango epai na bato. Nzambe apesaka mána na Ye oyo ebombami epai na molóngi. Ekoki kozala ndenge mosusu te. Akokaki te kofungola biloko na Ye ya motuya epai na baoyo baboyaki makambo oyo esili komonisama.

Nyonso oyo nazalaki koloba na ntina na momemi-sango ya eleko moko na moko oyo azwaki uta na Nzambe mwa bosolo ya ebandeli ya Pantekote, ekomami na Kondimana ya Kala esika wapi Mose atindamaki ete ázwa ndambo misato na ndambo ya mána mpe átya yango kati na mbeki ya wolo oyo ezalaki na nsima ya elamba ya esika eleki bosantu. Kuna nganga-nzambe monene ya libota moko na moko akokaki kokóta ná makila ya mbeka. Na nsima akokaki kozua eteni moke ya mána yango (mpo yango ebebaki te) oyo ezalaki eteni ya mána ya ebandeli mpe kolia yango. Sikawa na eleko nyonso momemi-nsango ya Nkolo mpo na eleko wana apesamaki emoniseli uta na Nzambe mpo na eleko yango. Ntango kaka momemi-nsango apesamaki pole na bosolo, azalaki komema bosolo yango epai na bato. Mpe baoyo matoyi ma bango mafungwamaki na Molimo, bakoyoka bosolo wana, bakondima yango, mpe bakobika yango.

Na bongo, ezali mpe na likanisi oyo ete tokokabola mána oyo ebombami na mikolo mizali koya. Nandimi ete ekozala kosangana ya seko ya emoniseli ya Yesu Klisto kati na bileko ya seko oyo ekoya. Soki te, ndenge nini tokoki kobanda koyeba bomengo oyo ekoki kososolama te ya Bozali na Ye moko? Nyonso oyo tozalaki na mposa makasi ya koyeba, mituna na biso nyonso oyo ezwaki biyano te, nyonso wana ekomonisama. Ezali uta na Klisto, oyo azali bomoi na biso, nde tokozwa yango. Na bantango mosusu tokanisaka ete toyebi mwa moke na ntina na Ye mpe Liloba na Ye awa na nse, mpe ezali malamumu mingi, esepelisaka biso; kasi mokolo moko, ntango nzoto na biso ekobongwana, Liloba wana mpe Ye, bakokóma oyo tokokaki kutu kokanisa te.

Elobami lisusu awa ete Akopesa na molongi libanga ya mpembe, mpe na kati (likolo te) na libanga yango, nkombo ya sika oyo bobele nkolo na yango nde ayebi yango. Likanisi ya nkombo ya sika eyebani malamumu: Abalama akómaki Abalayama, Salai akómaki Sala, Yakobo akómaki Yisalaele, Simona akómaki Petelo, mpe Saulo akómaki Polo. Bankombo yango ememaki mbongwana, to epesamaki na ntina na mbongwana moko. Ezalaki bobele nsima na Nkolo kobongola bankombo ya Abalama ná Salai nde babongisamaki mpo na koyamba mwana oyo asengelaki kobotama. Na oyo etali Yakobo, asengelaki kolóngá nde na nsima abengamaki mwana mokonzi. Na likambo ya Simona ná Saulo, mbongwana na bango eyaki nsima na bango koyamba Nkolo. Bongo lelo, moko na moko na biso bandimi ya solo tozwi mbongwana ya nkombo. Tozali Baklisto. Ezalaki nkombo na biso nyonso. Kasi mokolo moko, tokozala na mbongwana mosusu; tokozwa na ntembe te nkombo ya sika. Ekoki mpenza kozala ete nkombo wana ezalaki nkombo na biso ya solo mpe ya ebandeli oyo ekomamaki na Buku ya Bomoi ya Mwana-Mpate uta ebandeli ya mokili. Ayebi nkombo yango, kasi biso toyebi yango te. Mokolo moko na bolingi na Ye, biso mpe tokoyeba yango.

Libanga ya mpembe. Ezali kitoko mpenza. Botala awa elilingi mosusu ya mosantu oyo azali kozwa mbano uta na loboko ya Nzambe mpo na mimekano na ye awa na mokili. OBoebi, nsima ya Constantin, lingomba ya lokuta ekokaki kozindisa loboko na yango kati na mosolo ya Leta mpe na bongo kotonga bandako kitoko oyo etondi na bikeko kitoko. Bikeko yango, oyo esalemaki na mabanga ya marbre ya mpembe, ezalaki solo banzambe-bikeko ya Loma oyo babengamaki na bankombo ya basantu. Bandakonzambe ná biloko oyo ezalaki kati na yango ezalaki kitoko mpenza, kaka lokola oyo tozali komona lelo. Kasi Nzambe azalaki elongo na bango te. Nzambe azalaki wapi? Azalaki elongo na basantu na Ye kati na mwa ndako moko moke, to kati na libulu moko, to na zamba moko likolo na ngomba epai wapi babombamaki mpo na kokima bandimi ya mangomba ya lokuta. Bazalaki na bandako kitoko te, ba chorale oyo balataka bilamba ya milulu te, to bilamba kitoko te to biloko mosusu ya mokili oyo ebendaka likebi ya bato. Kasi sikawa, kati na elaka ya kokamwa epai na bandimi ya solo ya bileko nyonso, Nzambe ayebisi ete akopesa bango mbano ya kitoko mingi mpe ya seko. Tiká bazwi bátala babola lokola batu mpamba. Tiká bango bápesa mosolo mingi na ndakonzambe, mpo ete yango na ngala na yango ekoka kokumisa moto oyo apesi yango na kotyáká etanda ya marbre to ekeko moko liboso na bato nyonso mpo ete bango nyonso bábeta maboko. Na mokolo yango, Nzambe oyo amonaka mpe ayebi makambo nyonso akopesa lisusu lokumu na mwasi oyo akufelá mobali mpo na kopesa nyonso oyo azalaki na yango, ata soki ezali kaka palata mibale, mpe Ye moko akopesa mbano na biloko ya motuya ya lola.

Iyo, mána oyo ebombami mpe nkombo ya sika kati na libanga ya mpembe. Boni Nkolo azali malamumu mpo na biso mpo na kopesa biso mbano ya kokamwa boye, nzokande biso tobongi na eloko te. Oh, nalingi kobelemá na ntango nyonso mpo na kosala mokano na Ye, mpe kobomba biloko ya motuya na lola.

www.messagehub.info

Mateya eteyami na

William Marrion Branham

"... Na mikolo ya mongongo..." Emoniseli 10:7